ATELIÉR URBEKO s.r.o.

Konštantínova 3, 080 01 PREŠOV
Tel.:(051) 77 22 071
mobil 0905 371 634
e-mail:urbeko.urbeko@gmail.com

Jakovany

Územný plán obce

Textová časť

Jún 2026

Obsah

I.Základné údaje 3
a) Hlavné ciele riešenia 3
b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu 3
c) Súlad riešenia územia so zadaním a územným plánom regiónu 3
II. Riešenie územného plánu 4
1) Vymedzenie riešeného územia 4
2) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu 4
3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce 12
4) Širšie vzťahy a rozvoj záujmového územia 12
5) Funkčné využitie územia obce 14
6) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania 15
7) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie 15
7.1) Obyvateľstvo a bytový fond 15
7.2) Občianska vybavenosť 16
7.3) Výroba a sklady 18
7.4) Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch 18
8) Vymedzenie zastavaného územia obce 18
9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov 19
10) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami 20
11) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení 20
12) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia 22
12.1) Doprava a dopravné zariadenia 22
12.2) Vodné hospodárstvo 25
12.3. Zásobovanie elektrickou energiou 30
12.4) Spoje a telekomunikačné zariadenia 32
12.5) Zásobovanie plynom 33
12.6) Zásobovanie teplom 34
12.7) Zariadenia civilnej ochrany 34
13) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie 35
14) Ochrana kultúrno-historických hodnôt 36
15) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov 37
16) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu 37
17) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy 38
18) Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územno-technických dôsledkov 38
III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI 39

I. Základné údaje

Názov ÚPD: Územný plán obce Jakovany
Obstarávateľ: Obec Jakovany, okr. Sabinov
Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o.
Konštantínova 3, 080 01 Prešov
Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, autorizovaný architekt SKA, reg.č. 1129
Grafické práce: Jana Kačmariková

a) Hlavné ciele riešenia

Obec Jakovany nemá v súčasnom období spracovanú a platnú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu.

Obec Jakovany leží v okrese Sabinov v blízkosti okresného mesta Sabinov, severozápadne od neho ,na západnom okraji pohoria Čergov. Počet obyvateľov v dlhodobejšom priemete mierne klesal, v poslednom období sa stabilizoval. Pred vedením obce stojí aktuálna otázka ďalšieho rozvoja sídla a koordinácie výstavby v ňom a v celom jeho katastri v súlade s požiadavkami a potrebami obyvateľov na skvalitňovanie životných podmienok. Z toho vyplýva potreba mať spracovaný a schválený územný plán ako dlhodobejší strategický dokument územného rozvoja a tvorby a ochrany životného prostredia. Obec potrebuje územný plán, ktorý je vzhľadom na začatie procesu jeho obstarávania vypracovaný v súlade so zákonom č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších noviel (ďalej len stavebný zákon) a vyhláškou MŽP č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Do územného plánu obce sú premietnuté záväzné časti Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja a investičné zámery Programu rozvoja obce Jakovany. V územnom pláne sú navrhnuté potrebný rozsah pozemkov na bytovú výstavbu, formy rozvoja občianskej vybavenosti a potreby rozvoja technickej infraštruktúry územia v súlade so zmenenými legislatívnymi podmienkami na jej výstavbu.

Hlavným dôvodom obstarania územného plánu je potreba vypracovať nový základný právny nástroj územného plánovania pre obec v súlade s cieľmi a úlohami územného plánovania podľa §1 a §2 stavebného zákona spracovaným v súlade s §8 stavebného zákona formou územného plánu obce podľa §11 stavebného zákona, obstaraného obcou v súlade s §17 a §18 ods.4 stavebného zákona.

b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Jakovany nemá v súčasnom období spracovanú a platnú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu. Pri plánovaní jednotlivých aktivít pre rozvoj obce a na riadenie stavebného rozvoja pri územných a stavebných konaniach nemalo doteraz vedenie obce k dispozícii odborne spracovaný a schválený dokument, ktorý by mu poskytol aj právnu oporu pri obhajovaní záujmov obce. V obci a jej katastri sa rozvíja viacero funkcií a prelína niekoľko rozmanitých záujmov, ktoré je potrebné koordinovať a regulovať s cieľom trvalo udržateľného rozvoja kvalitného životného prostredia obyvateľov aj návštevníkov obce. Pred vedením obce stojí aktuálna otázka optimálneho využívania územia a rozvoja sídla v nasledujúcom období, ďalšej výstavby v ňom, v jeho jednotlivých častiach a v celom katastri, a z toho vyplývajúca potreba mať spracovaný, schválený a platný ucelený územný plán obce.

c) Súlad riešenia územia so zadaním a územným plánom regiónu

Územný plán je spracovaný ako územný plán obce v súlade so zákonom č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších právnych predpisov, v súlade s §40 ods. (5) tohto zákona podľa metodiky zákona č. 50/1976 Zb. Zadanie pre vypracovanie územného plánu obce bolo spracované, prerokované a schválené dňa 4.4.2024 uznesením Obecného zastupiteľstva č. 12/2024. Návrh územného plánu bol spracovaný v súlade s uvedeným Zadaním.

Návrh územného plánu je spracovaný v súlade s nadradeným územným plánom regiónu, ktorým je Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, schválený uznesením Zastupiteľstva PSK č.268/2019 dňa

26.8.2019, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 77/2019 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 269/2019 dňa 26.8.2019 s účinnosťou od 6.10.2019.

II. Riešenie územného plánu

1) Vymedzenie riešeného územia

Územný plán obce sa spracováva pre územie obce (§ 22 zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov). Riešeným územím územného plánu obce Jakovany je katastrálne územie Jakovany okres Sabinov:

Názov k.ú.	*kód obce (ŠÚJ)*	*číslo k.ú.*	*výmera k.ú.*
Jakovany	*524557*	*821853*	*489 ha*

Obec Jakovany leží v okrese Sabinov v blízkosti okresného mesta Sabinov, severozápadne od neho, na západnom okraji pohoria Čergov. Stred obce má zemepisné súradnice 49°09´14´´S, 21°04´17´´V a je v nadmorskej výške 507 m n.m. Je to historická šarišská obec, prvá písomná zmienka o nej je z roku 1314. Chotár obce siaha pozdĺž potoka Jakovianka v Spišsko-šarišskom medzihorí východným smerom do pohoria Čergov.

Z celkovej plochy 489 ha riešeného územia tvorí orná pôda 86 ha (17,6%), trvalé trávne porasty 137 ha (28,1 %) a zastavané územie obce 30 ha (6,1 %). Lesné pozemky majú v katastri najväčší podiel, tvoria 46,1 % (225 ha) jeho plochy .

Riešeným územím pre riešenie širších vzťahov sú katastre susedných obcí, t.j. obcí Červená Voda, Olejníkov, Ľutina a Pečovská Nová Ves a mesta Sabinov, všetky okres Sabinov.

Samotné riešené územie územnáho plánu, ktorým je katastrálne územie obce, je zobrazené v grafickej časti v hlavnom výkrese - komplexnom návrhu priestorového usporiadania a funkčného yvužitia územia, v mierke 1:5 000. Tvorí ho súčasne zastavané územie obce rozšírené o plochy navrhovanej výstavby, t.j. všetky existujúce a navrhované funkčné plochy priamo súvisiace so stavbami pre bývanie, občiansku a technickú vybavenosť, rekreáciu, šport a výrobu na území obce. Rozsah navrhovaného zastavaného územia je 89,29 ha.

2) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu

Nadradeným územným plánom regiónu pre riešené územie je Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, schválený uznesením Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 268/2019 zo dňa 26.8.2019, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN PSK č. 77/2019, schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 269/2019 zo dňa 26.8. 2019 s účinnosťou od 6.10.2019.

Z platného riešenia ÚPN Prešovského samosprávneho kraja vyplývajú pre riešenie územného plánu obce Šarišské Jastrabie nasledovné záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby:

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie

1.1. V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov

1.1.1. *Podporovať sídelné prepojenie územia kraja na medzinárodnú sídelnú sieť rozvojom urbanizačných rozvojových osí pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného významu.*

1.2. V oblasti regionálnych vzťahov

1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové osi, centrá a ťažiska osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.

1.2.2. Podporovať rozvoj centier osídlenia podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska v znení jeho

zmien z roku 2011:

1.2.2.6. 3.skupiny, 2.podskupiny – Medzilaborce, Sabinov, Stropkov, Svit, Vysoké Tatry.

1.2.4. Podporovať ťažiská osídlenia podľa KURS:

1.2.4.1. Prvej úrovne:

1.2.4.1.1. Košicko – prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne.

1.2.5. Podporovať rozvojové osi podľa KURS:

1.2.5.2. Druhého stupňa:

1.2.5.2.1. Kežmarsko – toryskú rozvojovú os:

Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Sabinov –Prešov.

1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.

1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.

1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrám podporou verejného dopravného a technického vybavenia.

1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.

1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.

1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiarnu ochranu obyvateľstva.

1.3. V oblasti štruktúry osídlenia

1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia schopnosti budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.

1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.

1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.

2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva

2.1. *V oblasti hospodárstva*

2.1.4. Obmedzovať vhodným urbanistickým riešením možný negatívny dopad priemyselnej a stavebnej produkcie na životné prostredie a na prírodnú krajinu.

2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy–brownfield).

2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva

2.2.1. Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo a prírode blízke obhospodarovanie lesov v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability.

2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.

2.2.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.

2.3. V oblasti ťažby

2.3.1. Zabezpečiť ochranu nerastných surovín rešpektovaním výhradných ložísk, chránených ložiskových území, ložísk nevyhradených nerastov, ako aj dobývacích území, pri zohľadnení nárastu významu iných spôsobov využívania územia.

2.3.3. Zosúlaďovať požiadavky na využívanie ložísk nerastných surovín pre potreby rozvoja hospodárstva so záujmami ochrany prírody.

3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

3.1. V oblasti školstva

3.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji rastu/poklesu obyvateľstva v území obcí s intenzívnou urbanizáciou.

3.2. V oblasti zdravotníctva

3.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania.

3.2.2. Vytvárať územno–technické predpoklady pre rozvoj domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domovov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb.

3.3. V oblasti sociálnych vecí

3.3.1. Modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.

3.3.2. Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.

3.3.3. Vytvárať územno–technické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí.

3.3.4. Zohľadniť nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané podmienky pre zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.

3.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.

3.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.

3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.

4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.

4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:

4.2.3. Rekreačných krajinných celkov (RKC) – Tatranský región (RKC VysokéTatry, RKC Belianske Tatry, RKC Spišská Magura, RKC Ľubické predhorie, RKC Kozie chrbty, RKC Ľubovnianska vrchovina),Spišský región (RKC Stredný Spiš a RKC Levočské vrchy), Šarišský región (RKC Čergov, RKC Bachureň – Branisko, RKC Slanské vrchy, RKC Busov, RKC Dukla), Hornozemplínsky región (RKC Domaša, RKC Nízke Beskydy, RKC Východné Karpaty, RKC Vihorlat).

4.6. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu s celoročným využitím.

4.7. Využívať funkčné plochy športovej, rekreačnej vybavenosti a cestovného ruchu, najmä na modernizáciu existujúcich zariadení predovšetkým na území národných parkov mimo zastavaných území obcí.

4.8. Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu.

4.17. V územných plánoch obcí minimalizovať zmenu funkcie opodstatnených plôch rekreácie a turizmu na inú funkciu, predovšetkým na bývanie.

4.19. Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).

4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.

4.21. Prepájať agroturistické zariadenia s inými turistickými zariadeniami, najmä rekreačnými trasami (pešími, cyklistickými, jazdeckými, ...).

4.22. Navrhovať zriaďovanie jazdeckých trás pre hipoturistiku a hipoterapiu.

4.23. Podporovať rozvoj šetrných foriem netradičných športovo–rekreačných aktivít vo vzťahu k životnému prostrediu (bezhlučných, bez zvýšených nárokov na technickú a dopravnú vybavenosť, na zásahy do prírodného prostredia, na zábery lesnej a poľnohospodárskej pôdy, ...).

4.25. Vytvárať podmienky pre územný rozvoj už existujúcich chatových osád.

4.29. Chránené územie národnej siete a územia sústavy NATURA 2000 prednostne využívať na prírodný turizmus, letnú poznávaciu turistiku a v nadväznosti na terénne danosti územia v prípustnej miere pre zimné športy a letné vodné športy, len ak sú tieto aktivity v súlade s dokumentami starostlivosti o tieto územia.

4.30. V obciach nachádzajúcich sa v chránených územiach prírody národnej a európskej siete, umiestňovať nové a rozširovať jestvujúce rekreačno–športové areály a stavby len v hraniciach zastavaného územia obce v zmysle schváleného ÚPN O. Do doby schválenia ÚPN O sa môžu umiestňovať stavby len v hraniciach zastavaných území, ktoré boli k 1.1.1990 premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp.

4.32. V katastrálnych územiach obcí s jedinečným krajinným obrazom alebo jedinečnou kultúrnou krajinou, najmä kde je predpoklad zvýšenej turistickej návštevnosti, minimalizovať dopad dynamickej a statickej dopravy, nerozširovať cestnú sieť a zohľadňovať platnú legislatívu v oblasti ochrany kultúrnych pamiatok a kultúrnej krajiny.

5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytnou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.

5.7. Vytvoriť územné podmienky pre bezpečné situovanie výstavby mimo území s vysokým radónovým rizikom.

5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,

5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

6.1.1. Rešpektovať a zohľadňovať územie Svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Biosférickú rezerváciu Tatry, Medzinárodnú biosférickú rezerváciu Východné Karpaty, Park tmavej oblohy Poloniny, územia Natura 2000,veľkoplošné chránené územia prírody –TANAP, PIENAP, NAPANT, NP Slovenský Raj, NP Poloniny a Chránené krajinné oblasti Vihorlat a Východné Karpaty, ako aj maloplošné chránené územia prírody ležiace na území PSK.

6.1.4. Umiestňovať stavby mimo území národne, regionálne a lokálne významných mokradí.

6.1.5. Rešpektovať a zohľadňovať pri ďalšom využití a usporiadaní územia, všetky v území PSK vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc) a nadregionálneho (NRBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu.

6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.

6.1.7. Zosúlaďovať trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.

6.1.10. Rešpektovať súvislú sieť migračných koridorov pre voľne žijúce druhy živočíchov z prvkov biocentier a biokoridorov nadregionálneho významu a zásady a regulatívy platné pre biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu s funkciou migračných koridorov. V prípade stretu s navrhovanými alebo existujúcimi dopravnými tepnami (železničná a automobilová doprava) regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu realizovať ekomosty a podchody.

6.2. V oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability

6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,

6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií,

spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.

6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívanej krajine.

6.2.6. Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protieróznych opatrení.

6.2.7 Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.

6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

6.3.1. Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.

6.3.2. Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.

6.3.3. Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržania charakteristických čŕt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.

6.3.4. Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znižovaním znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.

6.3.6. Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, prírodných zdrojov, nerastných surovín, vrátane energetických surovín a obnoviteľných zdrojov energie, eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov.

6.3.7. Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.

7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu

7.1. Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno–historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo–rekreačný, kultúrno–spoločenský a krajinársky potenciál územia.

7.2. Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradí, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.

7.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

7.4. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území.

7.5. Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinnej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.

7.6. Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.

7.7. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.

7.9. Chrániť lemové spoločenstvá lesov.

7.10. Podporovať zakladanie alejí, stromoradí v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.

7.11. Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno–bylinné porasty.

7.12. Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.

7.13. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.

8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrno – historického dedičstva

8.2. Zohľadňovať a chrániť v územnom rozvoji kraja:

8.2.2. Územia historických jadier miest a obcí ako potenciál kultúrneho dedičstva.

8.2.4. Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.

8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.
8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno–kultúrne a hospodársko–sociálne celky.
8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.

9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia

9.3. Cestná doprava
9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest "Miestopisným priebehom cestných komunikácií", ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.

.
9.3.7. Chrániť územný koridor, vytvárať územno–technické podmienky a realizovať:
9.3.7.4. Homogenizácie dvojpruhových ciest I., II. a III. triedy, vrátane prejazdných úsekov dotknutých obcí.
9.3.7.5. Na dvojpruhových cestách s kategóriou ciest I., II. a III. triedy miestne rozširovanie na 3 pruhy (v stúpaní alebo pre striedavú možnosť predbiehania) za účelom zvyšovania bezpečnosti a plynulosti dopravy.
9.3.7.6. Odstraňovanie bodových a líniových dopravných závad a obmedzení.
9.3.7.9. Opatrenia na cestách, ktoré eliminujú dopravné strety s lesnou zverou.
9.3.7.10. Chodníky pre chodcov okolo ciest I., II. a III. triedy a cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
9.3.7.11. Verejné dopravné zariadenia a priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy.
9.3.11. Vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť zásobných staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily

9.7. Cyklistická doprava
9.7.2. Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:
9.7.2.3. Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.
9.7.3. Odčleniť komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojovať motorovú dopravu náležitými dopravno – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.
9.7.4. Nadväzovať cyklotrasy na línie a zariadenia cestnej a železničnej dopravy v rámci podpory multimodality dopravného systému.
9.7.5. Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospodárskej a vidieckej krajine.
9.7.6. Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.
9.7.7. Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovaniami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.
9.7.8. Podporovať budovanie oddychových bodov na rekreačných trasách, oživených krajinným mobiliárom a malou architektúrou, vrátane sociálnych zariadení.

9.8. Infraštruktúra integrovaného dopravného systému
9.8.1. Vytvárať územno–technické podmienky a presadzovať riešenia integrovaných dopravných systémov na území PSK najmä integráciu autobusovej a železničnej dopravy a zosúladiť integrovaný dopravný systém so susediacimi regiónmi a s pripravovanými strategickými dokumentmi PSK.

10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia

10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry
10.1.1. Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.

10.2. V oblasti zásobovania vodou
10.2.1. Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.

10.2.2. Zabezpečiť územné rezervy a ochranu záujmových území navrhovaných veľkokapacitných nadregionálnych vodných zdrojov (VVZ) Tichý Potok, Lukova vodných nádrží Jakubany, Nižná Jablonka, Adidovce, Hanušovce nad Topľou, Obišovce, Pečovská Nová Ves.

10.2.4. Zvyšovať podiel využívania povrchových a podzemných vôd, ktoré svojimi parametrami nespĺňajú požiadavky na pitnú vodu (tzv. úžitková voda) pri celkovej spotrebe vody v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve, vybavenosti a takto získané kapacity pitnej vody využiť pri rozširovaní verejných vodovodov.

10.2.5. V regiónoch, kde nie je možné napojenie na skupinový vodovod, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou riešiť s využitím miestnych vodných zdrojov.

***10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby**:*

10.3.4. Zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely na celom území.

10.3.5. Zriadiť nové vodné zdroje pre obce odľahlé od hlavných trás vodárenských sústav (vodovodných rozvodných potrubí).

10.3.6. Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.

10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

10.4.1. Rezervovať koridory a plochy pre kanalizáciu a pre zariadenia čistenia odpadových vôd:

10.4.1.1. Pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd (ČOV) prednostne realizovať skupinové kanalizačné siete v aglomeráciách a sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd.

10.4.2. Dobudovať kanalizáciu v obciach, kde v súčasnosti nie je vybudovaná a napojiť na príslušné ČOV.

10.4.3. Riešiť u obcí nezaradených do aglomerácií odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žúmp s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou do doby vybudovania verejnej kanalizácie a ČOV.

10.4.5. Odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:

10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.

10.4.5.3. Budovaním nových kanalizačných systémov pre výhľadové kapacity.

10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.

10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiarne odpadových vôd.

10.4.7. Pri využívaní zdrojov geotermálnych vôd minimalizovať ich negatívny dopad na povrchové vody ich riedením, úpravou, ochladzovaním, či regulovaným odtokom.

10.4.8. Pri znižovaní miery znečistenia povrchových a podzemných vôd okrem bodových zdrojov znečistenia, riešiť ochranu aj od plošných zdrojov znečistenia.

10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.

10.5.3. S cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií, čistiarní odpadových vôd, rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí.

10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírode blízkym spôsobom lesného hospodárenia bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.

10.5.5. Pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov, s cieľom zachytávať povodňové prietoky.

10.5.6. Budovať prehrádzky na úsekoch bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.

10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na priľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírode blízkych spôsobov obhospodarovania.

10.5.8. Rešpektovať existujúce melioračné kanály s cieľom zabezpečiť odvodnenie územia.

10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.

10.5.13. Rešpektovať ochranné pásmo budúcich vodných a vodárenských nádrží.

10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnúť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu

nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.

10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.

10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou

10.6.1 Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).

10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom

10.7.3. Vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu rozšírenia existujúcej distribučnej siete pre územia intenzívnej urbanizácie.

10.7.4. Rešpektovať trasy VTL plynovodov, ich ochranné a bezpečnostné pásma.

10.7.5. Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma objektov plynárenských zariadení, technologických objektov (regulačné stanice plynu, armatúrne uzly) a ostatných plynárenských zariadení.

10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov

10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environmentálnej únosnosti územia.

10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:

10.8.2.1. V územiach s 3., 4. a 5. stupňom ochrany, vyhlásených CHKO, vo vyhlásených územiach sústavy NATURA 2000 a v ich ochranných pásmach, v okolí jaskýň a v ich ochranných pásmach a v hrebeňových častiach pohorí.

10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.

10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).

10.8.2.4. V okolí turistických centier regionálneho a nadregionálneho významu vo vzdialenosti min. 1000 m.

10.8.2.5. V krajinársky hodnotných lokalitách, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách.

10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.

10.8.2.8. V evidovaných archeologických lokalitách s potenciálom na vyhlásenie za nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku.

10.9. V oblasti telekomunikácií

10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.

10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.

10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.

10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.

10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry

1.4. Cyklistická doprava

1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.

2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

2.2. V oblasti zásobovania vodou

2.2.1.7. Zdroj vody – Vodná nádrž Pečovská Nová Ves (okres Sabinov).

2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.

2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.

2.4.2. Stavby rybníkov, poldrov, zdrži, prehrádzok, malých viacúčelových vodných nádrží a vodárenských nádrží pre stabilizáciu prietoku vodných tokov.

2.6. V oblasti telekomunikácií

2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Obec Jakovany sa nachádza v okrese Sabinov v Prešovskom kraji, blízko okresného mesta, severozápadne od neho. Leží na okraji jadrového územia košicko-prešovského ťažiska osídlenia blízko regionálnej kežmarsko-prešovskej urbanizačnej osi. Obec leží na okraji urbanizačného priestoru mesta Sabinov na terénnej terase na okraji pohoria Čergov, mimo hlavný dopravný koridor a tým v menej výhodnej dostupnosti z okresného mesta, ale vo veľmi vhodnom prírodnom prostredí na bývanie aj rekreáciu. Je to malá mierne sa rozvíjajúca podhorská obec s minimálnou sociálnou a nekompletnou technickou infraštruktúrou. Obec plní v území obytnú funkciu, je to vidiecke sídlo s doplnkovou rekreačnou funkciou. Výrobná funkcia sa viaže na poľnohospodársku a lesnú výrobu. Vzhľadom na vhodné prírodné podmienky a možnosť dobudovania potrebnej technickej vybavenosti územia je rozvoj obce ako obytného sídla na okraji prímestského urbanizačného priestoru mesta Sabinov v budúcnosti možný a vhodný.

Obec Jakovany je malé vidiecke sídlo s počtom 352 obyvateľov k 31.12.2025 podľa údajov Slovenského štatistického úradu (SŠÚ). Počet obyvateľov obce dlhodobo mierne klesal, ale v súčasnosti sa stabilizuje, čo súvisí s polohou a funkciou sídla v území a vybavenosťou sídla. Demografická skladba obyvateľstva je stagnujúca, demografický index je 103,3. Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku pri sčítaní v roku 2021 bol 17,7 %, obyvateľov v produktívnom veku 65,1 %, v poproduktívnom veku 17,1 %. Priemerný vek obyvateľov bol 40,71 rokov. Ekonomicky aktívnych bolo 50,3 % obyvateľov obce.

Na stabilizáciu obyvateľstva v poslednej dobe priaznivo vplýva vďaka rastúcej mobilite relatívna dostupnosť okresného mesta a kvalitné prírodné prostredie. Trend stabilizácie až predpokladaného mierneho rastu počtu obyvateľov obce v budúcnosti je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN Prešovského samosprávneho kraja a súčasným záujmom o výstavbu v obci. Hlavnou rozvojovou funkciou na území sídla je funkcia obytná, doplnkovou rekreačná. Na základe uvedených skutočností v územnom pláne je potrebné počítať s budúcim miernym nárastom počtu obyvateľov založeným na prirodzenom prírastku aj na občasnej migrácii do sídla.

Návrh územného plánu bude vychádzať z nasledovného predpokladaného vývoja počtu obyvateľov:

Rok	*2000*	*2010*	*2020*	*2030*	*2040*	*2050*
Počet obyvateľov	*355*	*345*	*343*	*380*	*440*	*500*

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov je potrebné vychádzať z nasledujúcej potreby počtu bytov v návrhovom období:

Rok	*2000*	*2010*	*2020*	*2030*	*2040*	*2050*
Počet obývaných bytov	*109*	*111*	*115*	*130*	*150*	*180*
Obložnosť (obyv./byt)	*3,3*	*3,1*	*3,0*	*2,9*	*2,9*	*2,8*

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 75 bytov, z toho 10 ako náhradu nevyhovujúceho bytového fondu. Na území obce je dostatok vhodných disponibilných plôch a tým aj možnosť vytvorenia dostatočných plôch pre potrebný rozsah výstavby bytov aj pre ďalší výhľadový rozvoj bývania a súvisiacich funkcií v obci.

4) Širšie vzťahy a rozvoj záujmového územia

Záujmovým územím obce je územie priľahlé k územiu obce, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie sa má riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím vlastnej obce. V rámci riešenia územného plánu obce Jakovany je potrebné riešiť vzájomné súvislosti s funkčným využitím plôch a riešením sociálnej infraštruktúry a technického vybavenia územia obcí Červená Voda, Olejníkov, Ľutina a Pečovská Nová Ves a mesta Sabinov(časť Zálesie).

Je to územie severozápadne od Sabinova, siahajúce z údolia rieky Torysa až po hrebeň pohoria Čergov. Sabinov a Pečovská Nová Ves ležia na dne údolia, ostatné obce ležia v pásme podhorských obcí na okraji pohoria. Sabinov a Pečovská Nová Ves sú spojené cestou I/68, ostatné obce sú s nimi a aj navzájom spojené cestami III. triedy. Centrom mikroregiónu je mesto Sabinov, subcentrom Pečovská Nová Ves. Ostatné obce v záujmovom území obce Jakovany (vrátane nej samotnej) sú malé obce len s minimálnou občianskou vybavenosťou, chýbajúce služby sú pre ich obyvateľov k dostupné v Pečovskej Novej Vsi alebo okresnom meste Sabinov, prípadne aj v krajskom meste Prešov. Okresné mesto Sabinov pre všetky ostatné sídla poskytuje služby vyššej občianskej vybavenosti, pracovné príležitosti aj nadväznosť na vyššie rady dopravnej a technickej infraštruktúry. Okrem Pečovskej Novej Vsi a Ľutiny ostatné obce nemajú vybudovanú komplexnú technickú infraštruktúru, chýba im splašková kanalizácia. V rámci mikroregiónu je preto potrebné rozvíjať kooperáciu obcí v oblasti sociálneho a technického vybavenia územia – najmä predškolských a školských zariadení a odvádzania a likvidácie splaškových vôd.

Lokálne sa rozvíja kooperácia bezprostredne susediacich sídiel – v prípade obce Jakovany najmä s Ľutinou a Pečovskou Novou Vsou.

Mesto Sabinov je polyfunkčným obytno-obslužným aj výrobným sídlom. Všetky ostatné dotknuté sídla v záujmovom území majú v území ako hlavnú obytnú funkciu, sú to vidiecke obce so základnou občianskou vybavenosťou úmernou veľkosti obce, s doplnkovými výrobnými a rekreačnými funkciami. Najväčšou z nich je Pečovská Nová Ves, najmenšou Jakovany, úmerne tomu je Pečovská Nová Ves obcou s najlepšou a Jakovany s najmenšou vybavenosťou. Celé územie má kvalitné prírodné prostredie, významnejším negatívnym prvkom pre kvalitu životného prostredia je intenzívna cestná doprava na prieťahu cesty I/68 cez Sabinov a Pečovskú Novú Ves, rozostavaná preložka tejto cesty formou obchvatu mesta Sabinov vyrieši tento problém v samotnom meste, ale jej pokračovanie obchvatom Pečovskej Novej Vsi zatiaľ nemá určený termín realizácie.

Rozvoj kooperácie v oblasti občianskej vybavenosti bude založený na rozširovaní obchodných kapacít v Sabinove a Pečovskej Novej Vsi, v ostatných obciach je potrebné zachovať maloobchodné jednotky so základným potravinárskym sortimentom. Obdobne v oblasti školstva vo všetkých obciach prevádzkovať materské školy, plno organizované základné školy rozvíjať v Sabinove a Pečovskej Novej Vsi, v Sabinove aj stredné školy. Aj v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb je potrebné základnú sieť zariadení rozvíjať v Sabinove a Pečovskej Novej Vsi, v ostatných obciach je možné prevádzkové denné stacionáre alebo opatrovateľské služby.

Rozvoj rekreačného využitia územia pohoria Čergov je pri rozvoji turistickej infraštruktúry potrebné koordinovať s obcami celého západného okraja tohto pohoria ležiacich v okrese Sabinov. V riešenom záujmovom území sa to týka obcí Jakovany, Červená Voda, Ľutina a Olejníkov. V tomto území je potrebné prehlbovať väzbu na existujúce rekreačné areály Drienica-Lysá a Čergov ale aj pútnický areál v Ľutine dopĺňaním siete turistických a cykloturistických trás vybavených odpočívadlami.

Uvedené obce a mesto Sabinov využívajú spoločnú nadradenú cestnú infraštruktúru, ktorej základom je cesta I/68. Cesta I/68 v tomto území vedie cez zastavané územia mesta Sabinov a obce Pečovská Nová Ves a v súlade s rastúcou intenzitou dopravy je nutná jej preložka formou obchvatu dotknutých obcí . Sieť ciest III. triedy nadväzuje na cestu I/68 V Sabinove a Pečovskej Novej Vsi. Tu je potrebná postupná rekonštrukcia na zabezpečenie potrebných technických parametrov a kvalitného povrchu ciest.

V riešenom záujmovom území je potrebné rozvíjať cyklistickú infraštruktúru. Jej základom je vybudovaný úsek medzinárodnej cyklomagistrály EuroVelo11 Sabinov – Pečovská Nová Ves, na ktorý nadväzuje cyklistická cestička Pečovská Nová Ves – Ľutina. Túto cyklocestičku je potrebné predĺžiť až do Olejníkova, kde na ňu nadväzujú cyklotrasy na Lysú a do sedla Priehyby. K tejto cyklocestičke je potrebné pripojiť aj lokálne cyklocestičky a cyklotrasy v riešenom území.

Záujmovým území zo Sabinova cez Pečovskú Novú Ves vedie aj železničná trať . Pre obce Pečovskú Nová Ves, Ľutina a Olejníkov je potrebné rozvíjať železničnú zastávku Pečovská Nová Ves ako spoločný terminál integrovaného dopravného systému, ktorého súčasťou má byť aj záchytné parkovisko.

Sídla tejto časti záujmového územia využívajú aj spoločnú nadradenú technickú infraštruktúru – VN el. vedenia, vysokotlaký a stredotlaký plynovod a telekomunikácie. Spoločné vodné zdroje Prešovského skupinového vodovodu využívajú Sabinov a Pečovská Nová Ves, ostatné obce majú samostatné lokálne vodovody z miestnych zdrojov. Na skupinovú kanalizáciu s ČOV Sabinov-Orkucany sú napojení Sabinov a Pečovská Nová Ves, na samostatnú ČOV Ľutina je napojený aj Olejníkov. Pre zabezpečenie čistenia splaškových vôd je nutné vybudovať kanalizáciu aj v Jakovanoch a Červenej Vode.

5) Funkčné využitie územia obce

Obec leží v južnej časti svojho katastra, ktorý sa rozprestiera sčasti v Spišsko-šarišskom medzihorí a sčasti v pohorí Čergov v podhorskej a horskej krajine severovýchodného Slovenska.

Základné funkčné členenie katastrálneho územia obce vychádza z prírodných podmienok, potenciálu územia a historicky vyvinutého osídlenia. V jeho juhozápadnej časti prevláda sídelno-poľnohospodárska krajina tvorená dnes prevažne trvalými trávnymi porastmi (lúky a pasienky) a v malom rozsahu ornou pôdou, a zastavanými plochami samotnej obce. Severovýchodnú časť katastra tvoria horské hospodárske listnaté a zmiešané lesy.

Využívanie územia obce podľa evidencie druhov pozemkov katastrálnym úradom (06/2026):

Druh pozemkov	*Výmera (ha)*	*%*
Orná pôda	*86*	*17,6*
Lúky a pasienky	*137*	*28,0*
Záhrady	*12*	*2,5*
Ovocné sady	*1*	*0,2*
Lesy	*225*	*46,0*
Vodné plochy	*2*	*0,4*
Zastavané plochy	*18*	*3,7*
Ostatné plochy	*7*	*1,6*
Celkom:	*489*	*100,0*
z toho - v zastavanom území	*30*	*6,1*
- mimo zastavaného územia	*459*	*93,9*

V zastavanom území obce prevládajú obytné plochy doplnené zariadeniami občianskej vybavenosti. V zastavanom území obce je aj areál futbalového ihriska. V obci sa nenachádza hospodársky dvor ani iné výrobné areály.

Funkčné využitie poľnohospodárskej a lesnej krajiny v katastri sa nezmení, tieto plochy budú naďalej slúžiť poľnohospodárskej a lesnej prvovýrobe a doplnkovej rekreačnej funkcii. V týchto územiach je vhodné rozvíjať jej rekreačné využitie skvalitňovaním siete peších a cyklistických trás a výstavbou vyhliadkovej veže. V samotnej obci je možný rozvoj chalupárstva, navrhnutý je aj rozvoj menšej chatovej osady severne od obce.

Obec Jakovany bude naďalej obytným sídlom s doplnkovou rekreačnou a výrobnou funkciou. Zastavané územie obce sa bude rozvíjať na plochách priamo nadväzujúcich na súčasne zastavané územie obce na južnom, západnom aj severnom okraji obce. V samotnej obci je možný rozvoj chalupárstva, navrhnutý je aj rozvoj menšej chatovej osady severne od obce.

6) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Obec Jakovany sa urbanisticky vyvíja ako hromadné cestné sídlo bez jednoznačného priestorového a obslužného centra. Hlavnou urbanistickou osou obce je cesta III. triedy Sabinov - Ľutina, prírodnou osou Jakoviansky potok. Kompozičnou dominantou obce je miestny kostol gr.kat. kostol.

Zástavbu obce tvorí 139 budov s popisným číslom, z čoho je 128 rodinných domov, 4 objekty občianskej vybavenosti, 5 hospodárskych objektov a 2 rekreačné chaty.

Pôdorys obce sa bude rozvíjať v kompaktnom tvare využívaným prieluk v existujúcej zástavbe a na plochách novej zástavby priamo nadväzujúcich na súčasné zastavané územie obce. Výstavba rodinných domov sa sústredí prioritne v lokalitách Vyšné lúky a Hostišuv na južnom okraji obce a Pod dúbravou na severovýchodnom hornom konci obce, ale aj v lokalitách Pod Hájom a Zátoky na dolnom, západnom okraji. Športové aktivity sa budú rozvíjať v nadväznosti na revitalizáciu pôvodného futbalového areálu. Rekreačné aktivity v krajine sa budú rozvíjať pod okrajom lesa severovýchodne od obce v lokalite Pod Dúbravou a severozápadne od nej v lokalite Na kanál.

V hmotovej a výškovej kompozícii zástavby je vhodné zachovať vidiecky charakter malopodlažnej zástavby obce. Kompozičnou dominantou obce pritom má ostať objekt kostola, preto v jeho okolí sa nemajú navrhovať žiadne budovy cloniace pohľady na kostol.

Základné výškové usporiadanie zástavby bude nasledovné:

– na plochách bývania v rodinných domoch a rekreácie budovy vysoké maximálne 7 m od úrovne pôvodného terénu po hrebeň strechy

- na plochách bytových domov, občianskej vybavenosti a športu budovy do výšky maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu

- na plochách výroby a skladovania budovy maximálne do výšky 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu okrem technologických objektov (silá, veže a pod.).

7) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

7.1) Obyvateľstvo a bytový fond

Obec Jakovany je malé vidiecke sídlo s počtom 352 obyvateľov k 31.12.2025 podľa údajov SŠÚ. Počet obyvateľov obce dlhodobo mierne klesal, ale v súčasnosti sa stabilizuje, čo súvisí so znížením migrácie zo sídla a novým javom ktorým je migrácia do sídla. Na stabilizáciu obyvateľstva bude naďalej priaznivo vplývať vďaka rastúcej mobilite relatívna dostupnosť okresného mesta a kvalitné prírodné prostredie. Trend stabilizácie až predpokladaného mierneho rastu počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou v území a súčasným záujmom o výstavbu v obci. Hlavnou rozvojovou funkciou na území sídla je funkcia obytná, doplnkovou rekreačná. Na základe uvedených skutočností v územnom pláne sa v územnom pláne počíta s miernym nárastom počtu obyvateľov obce založeným na prirodzenom prírastku aj na občasnej migrácii do sídla.

Návrh územného plánu vychádza z nasledovného predpokladaného vývoja počtu obyvateľov:

Rok	2000	2010	2020	2025	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	355	345	343	352	380	440	500

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov je potreba výstavby bytov v návrhovom období:

Rok	2000	2010	2020	2025	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	109	111	115	118	130	150	180
Obložnosť (obyv./byt)	3,3	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 75 bytov, z toho 10 ako náhradu nevyhovujúceho bytového fondu. V územnom pláne je potrebné vytvoriť dostatočnú rezervu pre výstavbu bytov z dôvodu nerovnomerného zastavovania jednotlivých lokalít aj pre ďalší výhľadový rozvoj bývania v obci.

Predpokladaná potreba výstavby bytov:

rok	počet obyvateľov	počet bytov	obložnosť	prírastok bytov	náhrada bytov	výstavba bytov celkom
2020	343	115	3,0	-	-	-
2030	380	130	2,9	15	3	18
2040	440	150	2,9	20	3	23
2050	500	180	2,8	30	4	34
zmena +/-	157	65	-0,2	65	10	75

V územnom pláne sú navrhnuté nové plochy bývania s kapacitou cca 200 bytov, čím je vytvorená možnosť výstavby predpokladanej potreby bytov aj s dostatočnou rezervou.

V obci sa bude rozvoj bytovej výstavby riešiť najmä prostredníctvom výstavby rodinných domov v lokalitách nadväzujúcich na súčasne zastavané územie obce. Výstavba sa sústredí na už rozostavané lokality Vyšné lúky, Na stĺpci a Pod Dúbravou a nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v južnej časti územia, v lokalitách Vyšné lúky, Na stĺpci, Hostišuv a Pod Hájom. Výstavba rodinných domov je možná aj v lokalitách Pod Dúbravou na severovýchodnom a Zátoka/Úboč na západnom okraji obce. Pre podporu najmä mladých rodín bude pri futbalovom ihrisku vybudovaný aj jeden bytový dom s obecnými nájomnými bytmi.

Okrem bytovej výstavby na nových plochách bude v obci prebiehať prestavba schátralých a nevyhovujúcich objektov. V nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave je minimálne 10 budov, mnoho ďalších starších objektov je nevyhovujúcich dispozične a veľkosťou bytov. Tieto domy môžu byť čiastočne prestavané na ich pôvodných pozemkoch, ale počíta sa aj s ich náhradou na nových plochách, a to najmä v prípade ich premeny na objekty občianskej vybavenosti alebo rekreácie (penzióny, chalupy, rekreačné domy).

Navrhovaná výstavba bytov podľa lokalít:

Lokalita	Počet b.j.
Vyšné lúky	10
Na stĺpci	24
Hostišuv	15
Za kostolom	8
Pri ihrisku	8
Pod Hájom	60
Pod Dúbravou	12
Zátoka	12
Úboč	16
Rozptyl	33
Celkom	**198**

7.2) Občianska vybavenosť

Obec Jakovany je malé vidiecke sídlo len s minimálnou základnou občianskou vybavenosťou úmernou počtu obyvateľov. Jednotlivé prevádzky sú rozmiestnené v centre obce blízko obecného úradu a kostola. Ďalšie zariadenia základnej vybavenosti sú v obci Pečovská Nová Ves, zariadenia vyššej občianskej vybavenosti v blízkom meste Sabinov.

I. Výchova a školstvo

V obci Jakovany je zriadená materská škola, ktorú v školskom roku 2025/2026 navštevovalo 14 detí. Je to jednotriedna MŠ s poldennou starostlivosťou. Materskú školu je možné rozvíjať aj rozširovať v rámci jej súčasného areálu vrátane skvalitňovania jej vonkajšieho vybavenia (ihriská).

II. Kultúra a osveta

Na kultúrno-spoločenské účely slúžia v obci spoločenské priestory a klubovne, nachádzajúce sa v budove obecného úradu, vrátane malej miestnej knižnice. V centre obce je vybudovaný menší amfiteáter na usporiadavanie kultúrno-spoločenských akcií.

III. Telovýchova a šport

Miestne futbalové ihrisko je vybudované v severnej časti obce, nemá však dostatočné zázemie pre hráčov ani divákov. Je potrebné vybudovať tribúnu, šatne a technické zázemie ihriska. V polyfunkčnej budove obecného úradu je nedostatočne vybavená posilňovňa.

V obci je potrebné vybudovať aj maloplošné multifunkčné ihrisko vo futbalovom areáli, menšie športové a detské ihriská aj v južnej a západnej časti obce.

IV. Zdravotná starostlivosť

V obci Jakovany nie je žiadne zdravotnícke zariadenie. Obvodnú zdravotnú starostlivosť poskytujú zdravotné ordinácie a poliklinika v okresnom meste Sabinov.

V. Sociálna starostlivosť

Sociálne a opatrovateľské služby sú v obci zabezpečené terénnou formou. V obci je v budúcnosti potrebné prevádzkovať aspoň klub dôchodcov alebo denný stacionár pre seniorov.

VI. Maloobchod

V obce je dostupná základná maloobchodná sieť – jedna predajňa základných potravín a predaj kvetov, rastlín a krmív pre zvieratá. Malé obchodné prevádzky môžu vznikať na báze súkromného podnikania v rámci obytných plôch na území celej obce.

VIII. Verejné stravovanie

V obci nie je stravovacie zariadenie pre verejnosť, je možné využívať dovoz stravy z existujúcich zariadení v Sabinove a Pečovskej Novej Vsi. Malé prevádzky môžu vznikať na báze súkromného podnikania v rámci obytných plôch na území celej obce.

IX. Nevýrobné služby

V obci je viacero malých podnikateľov, poskytujúcich nevýrobné služby – maloobchodné a veľkoobchodné služby, autodopravu, kozmetické služby, technické testovanie a pod. Prevádzky a sídla týchto podnikateľov sú umiestnené po celej obci v objektoch rodinných domov. Drobné prevádzky služieb je aj budúcnosti možné rozvíjať v rámci rodinných domov v plochách bývania, väčšie prevádzky v špecializovaných budovách na plochách občianskej vybavenosti alebo výroby a skladovania.

X. Výrobné služby

V obci je niekoľko malých podnikateľov, poskytujúcich výrobné služby, najmä stavebné, stolárske a elektrotechnické práce, práce v lesnom hospodárstve, výrobu odevov a pod. Drobné výrobné služby nerušiace bývanie sa môžu rozvíjať v rámci plôch bývania.

XII. Správa, riadenie a spoločenské organizácie

Obecný úrad má priestory v polyfunkčnej budove v centre obce. Hasičská zbrojnica je v samostatnej budove v severnej časti obce pri ceste III. triedy. V obci je cintorín s navrhnutou plochou na rozšírenie a lokalitou na výstavbu domu smútku, a gréckokatolícky kostol.

Vzhľadom na predpokladaný nárast počtu obyvateľov sa v návrhovom období javí potreba dostavby niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Na základe porovnania so súčasným stavom je v obci potrebné doplniť tieto zariadenia:

Zariadenie opatrovateľskej služby	*5 klientov*
Ihriská pre deti a mládež	*800 m^2 upr. pozemku*
Penzión	*8 lôžok, 16 stoličiek*

7.3) Výroba a sklady

Výrobná funkcia je v Jakovanoch doplnkovou funkciou. Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z I., II. aj III. sektoru ekonomiky, pričom najviac pracovných miest je v III. sektore – zariadeniach verejnej správy, obchodu a služieb.

Primárny sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. V súčasnosti sa poľnohospodárskej činnosti venuje niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov zameraných na rastlinnú výrobu a chov koní, ktorí nemajú ani neplánujú budovať pre svoju činnosť samostatné hospodárske dvory.

Lesy sa nachádzajú hlavne v severnej, v malej miere aj juhozápadnej časti katastra v lokalite Slupec. Po roku 1989 boli prinavrátené vlastníkom lesných pozemkov, ktorí sa združili do pozemkového spoločenstva, Urbárskej spoločnosti Jakovany. Lesohospodárska činnosť na základe zmluvných vzťahov sa vykonáva dodávateľsky. Lesné pozemky a poľnohospodárska pôda sú súčasťou poľovného revíru, na ktorom hospodári Poľovnícke združenie Jakovany.

Druhý (výrobný) sektor zastupuje niekoľko drobných podnikateľov v oblasti kovovýroby, strojárstva, stavebnín a drevovýroby.

Pre ďalší možný rozvoj výrobných zariadení a nárast pracovných príležitostí v obci sú v územnom pláne navrhnuté plochy pre výstavbu výrobných a skladových zariadení na západnom okraji obce v lokalite Pod Háj vedľa cesty III. triedy.

7.4) Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch

Prírodné podmienky v katastri obce sú priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne horské prostredie s pomerne vhodnými podmienkami pre turistiku a rekreačné športy (pešia turistika, cyklistika, bežecké lyžovanie). Obec sa nachádza blízko rekreačnej oblasti regionálneho významu Drienica – Lysá v oblasti cestovného ruchu Čergov. Na území obce je rekreačná funkcia zastúpená len individuálnou chatovou rekreáciou v extraviláne a rekreačnými chalupami v obci.

Pre využitie rekreačného potenciálu územia je v územnom pláne zapracovaný návrh na rozvoj zón pre výstavbu rekreačných domčekov a chát na severovýchodnom okraji obce v lokalite Pod Dúbravou a severozápadnom okraji v lokalite Na kanál, obe na okraji lesa. Rekreačná funkcia formou chalupárstva je prípustnou funkciou v celej obci v plochách bývania v rodinných domoch. Pre cestovný ruch môže byť využívané ubytovanie na súkromí alebo malé penzióny vytvárané z rodinných domov.

Pre turistický ruch slúžia značené pešie a cykloturistické trasy a turistické atrakcie. Z obce Jakovany vedú len miestne pešie turistické trasy (t.j. nie oficiálne značené turistické trasy siete Klubu slovenských turistov) - do pohoria Čergov cez Balážovú a Trepeš a pútnická trasa do susednej Ľutiny. Najväčšou miestnou turistickou atrakciou je náučný chodník Les Krakovec, ktorý začína pri obecnom úrade a vedie južným smerom do lesného celku Krakovec, ktorý sa ale nachádza už v katastri susednej obce Červená Voda. Obcou po ceste III. triedy vedie značená cyklotrasa Slovenského cykloklubu (SCK) č. 5852.

V územnom pláne je na podporu rekreačnej funkcie navrhnutá výstavba dvoch rozhľadní. Na turistickej trase vedúcej do pohoria Čergov je to v lokalite Balážová na severnej hranici katastra. Bližšie ku obci, juhozápadne od nej, je to v lokalite Háj, kde sa naskytuje výnimočný pohľad na tri hrady – Kamenický, Hanigovský (Nový) a Šarišský hrad. K tejto rozhľadni je navrhnutá aj nová miestna turistická trasa.

8) Vymedzenie zastavaného územia obce

Pôvodná hranica zastavaného územia obce bola stanovená k 1.1.1990. Návrh nového vymedzenia zastavaného územia obce je vyznačený v grafickej časti územného plánu, vo výkrese č.2 „Komplexný

urbanistický návrh .....". Oproti pôvodnému vymedzeniu sú do neho zahrnuté všetky súčasne zastavané plochy mimo pôvodný intravilán (novšia výstavba v lokalitách Na stĺpci a Pod Dúbravou) a plochy navrhovanej výstavby. Hranica je vedená po majetkoprávnych hraniciach podľa podkladu pozemkovej katastrálnej mapy. Pôvodný intravilán má rozlohu 30 ha, súčasné skutočne zastavané územie 40,7 ha. Navrhované zastavané územie obce stanovené v súlade s § 5 písm. l) zákona o územnom plánovaní na základe návrhu územného plánu má rozlohu 89,29 ha.

Hranica zastavaného územia obce stanovená v územnom pláne začína pri ceste III. triedy na východnom okraji katastra na úrovni prvého pozemku určeného na rekreačné využitie. Vedie pozdĺž cesty západným smerom ku východnému okraju navrhovanej zástavby v lokalite Za kostolom a pozdĺž jej východnej hranice ako aj zástavby v lokalite Hostišuv až ku hranici zástavby v lokalite Na stĺpci, kde je krátko totožná s hranicou katastra. Pokračuje po juhozápadnom okraji navrhovanej výstavby v lokalite Pod Hájom až na západný okraj obce, kde po okraji plochy pre výrobu a skladovanie vedie ku ceste III. triedy smer Ľutina. Po okraji cesty a zástavby pri Jakovianskom potoku sa vracia ku obci, kde pokračuje po okraji navrhovanej zástavby v lokalitách Zátoka a Úboč vedie do lokality na kanál, kde zahŕňa lokalitu navrhovanej rekreačnej zástavby Na severozápadnom okraji obce. Hranica zastavaného územia pokračuje po južnom okraji lesných pozemkov až na východný okraj navrhovanej zástavby v lokalite Pod Dúbravou, kde sa vracia na okraj cesty III. triedy smer Červená Voda.

9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V riešenom katastrálnom území obce Jakovany sa nachádzajú ochranné pásma technickej vybavenosti územia, vyplývajúce z príslušných noriem a všeobecne záväzných predpisov. Sú to predovšetkým:

- *ochranné pásmo cesty III. triedy v šírke 20 m od osi cesty mimo zastavaného územia obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce*
- *ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov*
- *ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie mimo súvisle zastavané územia alebo územia určeného na zastavanie vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:*

a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane

- *ochranné pásmo 22 kV VN el. vedenia v šírke 10 m od krajného vodiča*
- *ochranné pásmo diaľkových káblov v šírke 2 m*
- *ochranné pásma plynovodov:*
  - *a) 4 m pre plynovody všetkých tlakových úrovní s menovitou svetlosťou do 200 mm*
  - *b) 1 m pre plynovody , ktorými sa rozvádza plyn na zastavanom území obce*
  - *c) 8 m pre technologické objekty plynovodov (RS).*

Do južnej časti katastra zasahuje ochranné pásmo III. stupňa vodárenských zdrojov – záchytného územia Sabinov II.

Do k. ú. Jakovany nezasahujú žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú na území alebo mimo územia obce.

Na zabezpečenie ochrany a údržby miestnych drobných vodných tokov je v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov nutné zachovať nezastavané pobrežné pozemky v šírke 5 m od brehovej čiary na obe strany.

V katastri obce sa nachádza vyhlásené chránené územie prírody - severná časť katastra je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ051Čergov s 1.stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok, nie je zapísaný žiadny objekt v k.ú. Jakovany. V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky sú v k.ú. Jakovany evidované archeologické lokality:

1. *Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (najstaršia zmienka o obci k roku 1314, v 30-tych rokoch 14. storočia doložená aj farnosť).*
2. *Pod hájom (JZ od obce) – sporadické nálezy z praveku.*

V katastrálnom území obce sa nachádzajú oblasti so stredným radónovým rizikom v rozsahu, ako je vyznačené v grafickej časti územného plánu. V území so stredným radónovým rizikom sa nachádza východný a južný okraj zastavaného územia obce. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

V predmetnom území je zaregistrovaný výskyt potenciálnych a stabilizovaných zosuvov. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Tieto plochy sa nachádzajú v severnej zalesnenej časti katastra a neovplyvňujú zastavané územie obce a jeho okolie.

Do západnej časti k. ú. Jakovany zasahuje chránené ložiskové územie (CHLÚ) Lipany, ktorým sa zabezpečuje ochrana výhradných ložisiek ropy a horľavého zemného plynu, ktoré eviduje ŠGÚDŠ Bratislava.

10) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne osobitné zariadenia pre obranu štátu a jeho ozbrojené zložky. Nie sú tu vybudované ani osobitné zariadenia pre ochranu civilného obyvateľstva. V prípade ohrozenia budú na ukrytie obyvateľstva po príslušnej úprave využité suterény rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti aj rekreačných zariadení. Pasportizáciu úkrytov zabezpečuje Obecný úrad.

V obci je zriadená hasičská zbrojnica a dobrovoľný hasičský zbor. Požiarna voda bude zabezpečená z miestneho verejného vodovodu. Najbližší verejný hasičský útvar je v blízkom meste Sabinov. Dojazdová vzdialenosť do centra obce je cca 8 km, čas dojazdu 12 minút.

Tok Jakovianskeho potoka je v zastavanom území obce čiastočne upravený, mimo neho je neupravený, a nemá dostatočnú kapacitu na prietok Q_{100} (storočná voda). Vzhľadom na hydrologické podmienky k zaplaveniu časti priľahlého zastavaného územia obce dochádza len výnimočne. Pre miestne drobné vodné toky nie je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami orgánom štátnej správy určený rozsah inundačného územia a nie je spracovaná ani mapa povodňového ohrozenia s vymedzeným záplavovým územím pre predpokladaný prietok Q_{100} (storočnej vody), preto je potrebné vychádzať z dostupných podkladov a informáciách o povodniach v minulých rokoch. Ochranu zastavaných plôch v okolí drobných vodných tokov je potrebné zabezpečiť terénnymi a vegetačnými úpravami profilu koryta a výstavbou stabilizačných prahov a prehrádzok. Tieto opatrenia je potrebné doplniť individuálnymi protipovodňovými opatreniami pri jednotlivých stavbách (výškové osadenie budov nad vypočítanú hladinu prietoku pri Q_{100}, protipovodňové múriky a pod.). Navrhované plochy výstavby je potrebné ochrániť voči povrchovým vodám stekajúcim z priľahlých svahov záchytnými rigolmi.

11) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Kataster obec Jakovany leží na západných svahoch Čergovského pohoria a v Spišsko- šarišskom medzihorí, v doline Jakovianskeho potoka. Obec leží na okraji súvislého lesného celku pohoria Čergov, v podhorskej lúčno-lesnej krajine so sústredeným sídlom.

Podľa geomorfologického členenia (Kočický, Ivanič) patrí katastrálne územie Jakovany do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, a ďalej sa člení na oblasti a celky, prípadne podcelky:

- *Podhôľno-magurská oblasť; celok Spišsko-šarišské medzihorie, podcelok Šarišské podolie (juhozápadná časť katastra)*
- *oblasť Východné Beskydy, celok Čergov (severovýchodná časť katastra).*

Stred obce sa rozprestiera v nadmorskej výške 496 m n. m. a celý kataster sa rozprestiera v rozpätí od 436 do 875 m.n.m.

Juhozápadnú časť územia obce tvorí podhorská sídelno-poľnohospodárska krajina, severovýchodnú časť katastra lesná horská krajina. V riešenom území sa nachádzajú vyhlásené územia ochrany prírody sústavy Natura 2000 a prvky územného systému ekologickej stability regionálneho významu podľa RÚSES okresu Sabinov. Zalesnená severná časť katastra je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ051Čergov, patriaceho do európskej sústavy chránených území Natura 2000, s 1.stupňom ochrany podľa zákona OPaK. Do územia obce zasahujú prvky územného systému ekologickej stability v zmysle vypracovaného Regionálneho systému ekologickej stability (Esprit, s.r.o., 2019), ktorými sú Nadregionálny biokoridor NRBk1 Čergov – Kokošovská dubina a biokoridor regionálneho významu RBk2 - Holý hrb - Hoľa.

***Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Čergov (kód Natura 2000: SKCHVÚ052)** bolo vyhlásené v r. 2011 a rozprestiera sa na výmere takmer 35 850 ha**.** Predmetom ochrany v území je 24 vtáčích druhov (sova dlhochvostá, muchárik bielokrký, muchárik červenohrdlý, jariabok hôrny, penica jarabá, ďateľ bielochrbtý, ďateľ čierny, chriašteľ poľný, žlna sivá, kuvik vrabčí, ďateľ trojprstý, kuvik kapcavý, lelek lesný, orol krikľavý, rybárik riečny, včelár lesný, bocian čierny, tetrov hoľniak, orol skalný, muchár sivý, príhľaviar čiernohlavý, krutihlav hnedý, žltochvost lesný a prepelica poľná). Spomedzi nich patrí medzi najvýznamnejšie sova dlhochvostá, pre ktorú je CHVÚ Čergov jedným z piatich najvýznamnejších hniezdisk na Slovensku. V CHVÚ Čergov sa nachádzajú veľmi významné hniezdiská na Slovensku aj v rámci Európy ďatľa bielochrbtého, muchárika červenohrdlého a muchárika bielokrkého. V riešenom území obce Jakovany je z uvedených druhov potvrdené hniezdisko muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého a penice jarabej.*

Uznesením vlády SR č.432/2019 vláda SR schválila Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Čergov na roky 2019 – 2048. V programe starostlivosti sa spresňujú zásady využívania a stanovujú sa opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany vtáctva. Týmito cieľmi program sleduje predovšetkým zlepšenie nepriaznivého stavu 3 vtáčích druhov a minimálne zachovanie súčasného priaznivého stavu u 21 druhov vtáctva, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Čergov. Najkritickejšia je situácia u druhu tetrov hoľniak, ktorého výskyt sa v čase spracovania programu starostlivosti už nepodarilo potvrdiť, a pre ktorý v katastri Jakovian ani nie sú vhodné biotopy.

V CHVÚ Čergov sa nachádza niekoľko existujúcich rekreačných objektov, v územnom pláne sa počíta s rozvojom chatovej osady na hranici CHVÚ v lokalite Na kanál. Jedná sa o plochy TTP s možným výskytom penice poľnej, vzhľadom na vysoký podiel TTP v celej južnej nezalesnenej časti katastra obce aj mimo CHVÚ bude pre tento živočíšny druh zachovaný dostatočne veľký životný priestor.

ŠOP SR eviduje v katastri obce chránené biotopy národného a európskeho významu :

- *lesné biotopy európskeho významu:*
  Ls5.1 Bukové a jedľovobukové kvetnaté lesy (9130)
- *lesné biotopy národného významu:*
  Dubovo – hrabové lesy karpatské
- *travinno-bylinné biotopy európskeho významu:*
  Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)

Plochami, na ktoré sa vzťahuje záujem ochrany prírody a krajiny, sú okrem plôch prvkov ÚSES a plôch prírodných biotopov európskeho a národného významu aj plochy ostatnej zelene, a to aj plochy krajinotvorných enkláv nelesnej drevinovej vegetácie, zamokrené plochy a plochy sprievodnej vegetácie vodných tokov.

Funkčnosť MÚSES v katastrálnom území obce Jakovany je založená na zásadách:

- *zachovanie hlavných ekologických väzieb a vzťahov v živých systémoch prírody*
- *záchrany genetickej biodiverzity s dôrazom na ochranu genofondu*
- *zabezpečenie trvale udržateľného vývoja druhov a ekosystémov.*

Základnou úlohou riešenia územného systému ekologickej stability je zachovanie plôch súčasnej prírodnej a prirodzenej zelene.

V rámci spracovania územného plánu obce sú navrhnuté prvky miestneho územného systému ekologickej stability, a to na základe reálneho stavu prírodného prostredia a prítomnosti reálnej vegetácie. Tieto prvky M-ÚSES sú vyznačené vo výkresovej časti ÚPN obce a zároveň sú vyznačené i prvky regionálne a nadregionálne špecifikované v nadradených dokumentáciách ÚSES.

Územný systém ekologickej stability v riešenom území tvoria:
Biokoridory a biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Sabinov (návrh z roku 2019, t.č. neschválený):
Nadregionálny biokoridor NRBk1 Čergov – Kokošovská dubina
Regionálny biokoridor RBk2 Holý hrb - Hoľa

Miestne biocentrá a biokoridory:

1. ***Miestne biokoridory (MBk):***

MBk Jakoviansky potok a jeho pravostranný prítok *– hydrický biokoridor miestneho potoka od okraja lesa po sútok s Ľutinkou (sútok sa nachádza mimo riešený kataster)*

V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany sú vo výkrese „Ochrana prírody a krajiny“ vyčlenené vyššie uvedené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní.

Vyššie uvedené prvky, ktoré vytvárajú kostru ekologickej stability na miestnej úrovni, doplní i navrhovaná výsadba sprievodných alejí pozdĺž verejných a účelových ciest a turistických trás mimo zastavané územie obce. Prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach ako aj ostatné záujmové územia ochrany prírody a krajiny sú vyznačené vo výkrese ochrany prírody a krajiny. Všetky vymedzené prvky ÚSES sú akceptované ako záujmové územia ochrany prírody a ako územia s ekostabilizačnou funkciou.

Základnou zložkou zelene v samotnej obci bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov, vytváranie obytných a okrasných zelených plôch najmä pri starších domoch, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov. Areály občianskej vybavenosti je potrebné doplniť parkovými úpravami s drobnou architektúrou a detskými ihriskami.

Verejná zeleň v zastavanom území obce bude čo do množstva doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. Na jednotlivých uliciach bude verejná zeleň zastúpená malými parkovo upravenými plochami alebo zelenými plochami a pásmi pozdĺž ciest všade tam, kde to priestorové pomery dovolia. Pri výsadbe verejnej zelene treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

12) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia

12.1) Doprava a dopravné zariadenia

12.1.1) Cestná doprava

NADRADENÝ CESTNÝ SYSTÉM

Jakovany sú dopravne prístupné cestou III. triedy č. 3182 Sabinov - Ľutina, ktorá je v Sabinove napojená na cestu III/3181 a tá na cestu I/68 v križovatke na západnom okraji mesta. Cesta prechádza obcou a pokračuje do obce Ľutina, kde sa napája na cestu III/3183.

Cesta III/3182 tvorí nadradený cestný systém riešeného územia.

Cesta III/3182 je na území obce nízko dopravne zaťaženou cestou, lebo slúži len obslužnej doprave pre obec Jakovany a minimálnej tranzitnej doprave do obce Červená Voda. Údaje o intenzite dopravy na ceste III/31825 nie sú známe, sčítanie dopravy sa na nej nevykonáva, ale z hľadiska kapacity sa nepredpokladajú na nej problémy. Cesta III/3182 má mať mimo zastavané územie obce kategóriu C 7/80, v zastavanom území vo funkčnej triede zbernej cesty kategóriu MZ3 8/60.

ZÁKLADNÝ KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Základom súčasnej cestnej siete v riešenom území je cesta III/3182, ktorá v prieťahu obcou plní funkciu zbernej cesty funkčnej triedy MZ3, a miestna cesta vedúca od cesty III/3182 ku obecnému úradu a k lokalite Na slupci. Tieto cesty tvoria základný komunikačný systém (ZÁKOS) obce. Ostatné miestne obslužné a účelové cesty sa pripájajú na ZÁKOS a spolu zabezpečujú dopravnú obsluhu zástavby obce.

Cesta III. triedy má mať v zastavanom území kategóriu minimálne MZ3 8/60, obslužné cesty majú mať kategóriu MO3 7,5/50 alebo 6,5/40. V stiesnených pomeroch v pôvodnej zástavbe budú miestne cesty MOU3 5,5/30 s aspoň jednostranným chodníkom, alebo kategórie MN1-pešia zóna. Cesty kategórie MN1 môžu mať šírku od 3 do 5 m a dláždený povrch a nemusia mať samostatný chodník, majú byť riešené ako jednotný dopravný priestor.

Na existujúcej cestnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Tam, kde nie je možná úprava rozhľadových pomerov, je potrebné osadenie dopravných značiek alebo zariadení (zrkadlá) zabezpečujúcich podmienky pre bezpečnosť cestnej premávky.

PARKOVACIE PLOCHY, GARÁŽE A DOPRAVNÉ PRIESTRANSTVÁ

V obci Jakovany sú viaceré verejné parkoviská, a to prevažne parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti. Parkovanie pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti a v obytných zónach je možné len na okrajoch ciest a pozemkoch jednotlivých budov.

Súčasťou rozvoja dopravného systému v obci musí byť dobudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a šport v súlade s v danom období platnou slovenskou technickou normou (STN 73 6110). Najväčšia potreba výstavby parkovísk je v centre obce a pri futbalovom ihrisku. Budovať potrebné parkovacie plochy sú povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch. Súčasťou parkovísk majú byť aj nabíjacie stanice pre elektromobily.

VEREJNÁ OSOBNÁ DOPRAVA

Verejná cestná osobná doprava v obci je zabezpečená autobusovou dopravou a taxislužbou.

Autobusová doprava je zabezpečovaná regionálnymi autobusovými linkami. Pravidelnú regionálnu autobusovú dopravu pre obec zabezpečuje regionálny podnik autobusovej dopravy linkou, ktorá obcou prechádza zo Sabinova po prieťahu cesty III. triedy.

Na trase pravidelnej verejnej osobnej dopravy sú v obci tri dvojice obojstranných zastávok. Po rozvinutí navrhovanej výstavby v lokalite Pod Dúbravou je potrebné vybudovať ďalšiu zastávku na východnom konci obce. Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je potrebné dobudovanie prístreškov na všetkých nástupných zastávkach.

PEŠIE CHODNÍKY A PLOCHY

V obci nie sú pri cestách s výnimkou prieťahu cesty III. triedy väčšinou vybudované ani jednostranné chodníky. Väčšina miestnych ciest funguje ako združený komunikačný priestor bez samostatných chodníkov, táto dopravná situácia však nie je regulovaná dopravným značením. V obci je aj niekoľko nespevnených peších chodníkov s mlatovým povrchom.

Pozdĺž zberných a obslužných miestnych ciest je nutné dobudovať minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 1,5 - 2 m. Tam, kde to nie je možné, je potrebné upraviť dopravný režim obmedzením maximálnej povolenej rýchlosti na max.30 km/hod. alebo danú cestu zaradiť do funkčnej triedy MN1 obytná zóna.

V katastri obce je vyznačených niekoľko lokálnych turistických trás mimo sieť Klubu slovenských turistov:

- pešia turistická trasa vedúca z centra obce severným smerom po lesných cestách na vrch Balážová a do sedla Trepeš v pohorí Čergov, kde sa napája na žlto značenú turistickú trasu KST č.8704

- rozprávkový náučný chodník Krakovec vedúci z centra obce južným smerom

- pútnická trasa vedúca po ceste III. triedy alebo z obce cez lokalitu Na kanál do obce Ľutina.

V územnom pláne je navrhnutá miestna turistická trasa ku navrhovanej vyhliadkovej veži v lokalite Háj.

ÚČELOVÉ CESTY

Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na cestu III. triedy a miestne cesty mimo zastavané územie obce. Okrem základného dopravného účelu majú mať využitie aj pre rekreáciu a rekreačný šport – cyklistiku a turistiku, v zime bežecké lyžovanie. Preto je potrebné zrekonštruovať (obnoviť) alebo dobudovať ich tak, aby mali v čo najväčšom rozsahu spevnený povrch a funkčné odvodnenie. Významnejšími navrhovanými spevnenými účelovými cestami sú cesty vedúce z obce do lokalít s výskytom rekreačne využívaných lokalít.

HLUKOVÉ PÁSMA

Intenzita dopravy na ceste III/3182 sa nesleduje, je však nízka. Pri tejto intenzite hluk z dopravy nedosahuje limitné hodnoty stanovené pre obytné zóny, jeho intenzitu zníži aj postupné sprísňovanie noriem na hlučnosť automobilov a rastúci podiel elektromobilov. Preto riešenie problematiky hluku z dopravy v obci bude v ďalšom období založené na udržiavaní kvalitného cestného krytu na cestách a výsadbe zelene na priľahlých plochách súkromnej a verejnej zelene. Obmedzenie vplyvu hluku z dopravy je možné riešiť obmedzovaním maximálnej povolenej rýchlosti v zastavanom území obce.

DOPRAVNÉ ZARIADENIA

V riešenom území sa nenachádzajú a nie sú ani navrhované.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky verejné miestne a účelové cesty v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách. Cesta III/3182 vzhľadom na jej dopravnú funkciu a intenzitu dopravy je vhodnou pre cyklistickú dopravu a je po nej vyznačená cyklotrasa Slovenského cykloklubu č. 5852. Táto cyklotrasa je v meste Sabinov napojená na medzinárodnú cyklomagistrálu EuroVelo 11 a v obci Ľutina na existujúcu cyklotrasu vedúcu do pohoria Čergov, ktorá sa v úseku Pečovská Nová Ves – Ľutina postupne prebudováva na cestičku pre cyklistov. S cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky je aj na území obce Jakovany v súlade s návrhom v územnom pláne vhodné vybudovať samostatnú cestičku pre cyklistov vedenú súbežne s cestou III/3135 v smerom do Ľutiny aj Červenej Vody.

Cyklotrasy môžu mať podľa frekventovanosti povrch mlatový, zo zhutneného štrkopiesku, alebo spevnený bezprašný (dlažba, penetrovaný makadam, obaľované kamenivo, cestný betón). Cyklistické cestičky musia mať spevnený povrch (obaľované kamenivo, asfaltobetón, cestný betón, betónová dlažba). Cyklistické komunikácie treba vybaviť dopravným značením a orientačným a informačným systémom. Cyklistické cestičky a trasy budú budované a vyznačené ako súčasť rozvoja celého záujmového územia a mikroregiónu.

Pre rekreačnú cyklistiku a horské bicykle je možné vyznačiť aj ďalšie cyklotrasy na viacerých poľných a lesných cestách, tvoriacich v katastri obce a širšom území aj uzavreté okruhy.

Dôležitým prvkom pre rozvoj cyklistickej dopravy je aj vytvorenie možností parkovania pre cyklistov formou stojanov prípadne stojanov s prístreškom pri verejných budovách a zariadeniach občianskej vybavenosti. Pri zariadeniach občianskej vybavenosti je potrebné budovať parkoviská pre cyklistov s kapacitou minimálne 20 % potreby parkovacích miest stanovenej pre automobilovú dopravu podľa STN 73 6110.

LETECKÁ DOPRAVA

V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie, a do katastrálneho územia obce plošne nezasahujú ani žiadne ochranné pásma resp. prekážkové roviny a plochy letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce.

V zmysle leteckého zákona sa súhlas Dopravného úradu na území obce vyžaduje pri nasledovných stavbách a zariadeniach nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky:

1. *stavbách letísk, osobitných letísk, heliportov, stavbách pre letecké pozemné zariadenia a letiskových stavbách,*
2. *stavbách, zariadeniach nestavebnej povahy alebo vykonávaní činnosti alebo využívaní územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, ak:*
   - *sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom;*

- *sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami;*
- *môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov alebo leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia veľmi vysokého napätia 110 kV a viac, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice,*
- *-môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy.*

12.2) Vodné hospodárstvo

12.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

Súčasný stav

Obec Jakovany v súčasnosti buduje verejný obecný vodovod, do jeho kolaudácie budú jednotlivé budovy v obci zásobované vodou z individuálnych zdrojov - studní. Vybudované sú už vodný zdroj v katastri obce Červenica, výtlačné potrubie do vodojemu DN80, vodojem Jakovany 1x100 m^3 v lokalite Pod Dúbravou, zásobné potrubie DN 100 do obce a uličné vetvy 1-1 a 1-3 (časť) do centra obce. Plánovaná je výstavba ďalších vodovodných uličných rozvodov v obci podľa projektu spoločnosti s.r.o. VodoKap-SR, Prešov.

Návrh technického riešenia vodovodu

Návrh technického riešenia zásobovania pitnou vodou navrhovanej zástavby vychádza z týchto základných predpokladov:

1. *potreba pitnej vody*
2. *možnosť napojenia na vhodný vodárenský zdroj*
3. *koncepčnosť riešenia pre navrhovanú zástavbu*
4. *efektívnosť navrhovaného riešenia.*

Výpočet potreby vody

Špecifická potreba vody *je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje so potrebou 135 $l.os^{-1}.d^{-1}$. Pre byty v rodinných domoch sa počíta v súlade s bodom A bod.2 prílohy č.1 Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. so zníženou spotrebou o 25 %. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov sa počíta s potrebou 15 $l.os^{-1}.d^{-1}$.*

Predpokladaná potreba vody v r.2050:

Spotrebisko	Počet obyva-teľov	Špeci-fická potreby vody	Priemerná potreba vody			Maximálna denná potreba vody			Maximálna hodinová potreba vody		
	M	go	Qp			Qm			Qh		
	osoby	l/os/d	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s
Jakovany	500	116,5	58,25	2,43	0,67	116,50	4,85	1,35	209,70	8,74	2,43

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou ***1,35 l/s****.*

Ako vodárenský zdroj pre verejný vodovod v obci bude využívaný existujúci vodný zdroj verejného vodovodu vybudovaný v katastri obce Červená Voda s výdatnosťou 2,78 l/s, čo je pre návrhové obdobie postačujúce.

Akumulácia vody

Využiteľný objem akumulácie vody pre zásobovanie sa stanoví ako súčet objemov potrebných pre :
- vyrovnanie rozdielu medzi prítokom vody do vodojemov a objemom vody z vodojemov odtekajúcich do spotrebiska v dobe max. hodinovej potreby
- zabezpečenie zásoby vody pre hasenie požiaru v zmysle STN 73 6622
- zabezpečenie zásoby vody v prípade porúch na vodovodných zariadeniach zabezpečujúcich prívod vody do vodojemu.
Využiteľný objem akumulácie vody pre zásobovanie sa navrhuje v zmysle STN 75 5302 čl. 4.4 na min. 60 % z maximálnej dennej potreby vody.

Jakovany	*Vmin = Qm x 0,6 =*	*116,5 x 0,6 =*	*69,9 m^3*

Návrh riešenia:

E*xistujúci vodojem 1x100 m^3 je z hľadiska potrebnej akumulácie pre návrhové obdobie (do r. 2050) vyhovujúci.*

Tlakové pomery

Tlakové pomery sú navrhnuté v súlade s STN 75 5401 - v jednom tlakovom pásme v rozpätí min. 0,25 MPa až max. 0,60 MPa, pričom výnimočne môže byť min. 0,15 MPa a max. 0,70 MPa. Vzhľadom na rozloženie súčasnej a navrhovanej zástavby v obci v rozmedzí výšky 460 - 576 m n.m je navrhované zastavané územie obce potrebné rozdeliť do troch tlakových pásiem.

Existujúci vodojem Jakovany s dnom vo výške 562,0 m n.m. vytvára základné tlakové pásmo - II. tlakové pásmo v rozsahu 502,0 až 537,0 m n.m., a ďalšie (I.) tlakové pásmo v rozmedzí 467,0 až 502,0 m n.m., v rámci ktorého je možné zásobovať aj územie navrhovanej plochy výroby a skladovania od výšky 460,0 m n.m. a tlaku 0,67 MPa. Tieto tlakové pásma budú tlakovo rozdelené redukčnými ventilmi na potrubí. V II. tlakovom pásme je možné zásobovať pitnou vodou aj nízkopodlažnú zástavbu rodinných domov v blízkosti cesty III. triedy v lokalite Pod Dúbravou do výšky 547,0 m n.m. a tlaku 0,15 MPa. Ostatnú, prevažne rekreačnú zástavbu v tejto lokalite, a časť rekreačnej zástavby v lokalite Na kanál nad úrovňou 537 m n.m., je v prípade záujmu možné zásobovať samostatnými vodovodnými vetvami s automatickými tlakovými stanicami.

Hygienické zabezpečenie vody

Voda bude upravovaná chlórovaním vo vodojeme Jakovany.

Vodovodné potrubia

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 75 5401.
Zásobné potrubie a potrubie rozvodnej siete je navrhované na väčší z prietokov:
- maximálny hodinový prietok Q_h
- maximálny denný prietok Q_m + prietok pri požiari $Q_{pož.}$
Trasy jednotlivých potrubí navrhujeme vo verejnom priestranstve, a to po okraji ciest v zelených pásoch. Na výstavbu rozšírenia vodovodu v lokalitách novo navrhovanej zástavby sa použijú rúry z HDPE DN 100 mm až DN 150 mm.
Na potrubiach budú osadené požiarne hydranty a na odbočkách uzávery. Priame napojenie spotrebiteľov na jednotlivé rozvody siete bude výlučne cez domové prípojky z rúr HDPE DN 32 mm.

Meranie a regulácia

Meranie celkového prietoku vody bude zabezpečené vo vodojeme.
Jednotliví spotrebitelia budú merať množstvo odoberanej vody samostatnými vodomermi na vodovodných prípojkách.
Zabezpečenie diaľkového ovládania vodovodu odporúčame napojiť na dispečing správcu.

12.2.2. KANALIZÁCIA

Súčasný stav

V obci Jakovany nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia. Splaškové vody by v súčasnosti mali byť zachytávané do vodonepriepustných žúmp a vyvážané na likvidáciu do kapacitne vyhovujúcich ČOV v blízkosti obce.

Odvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych ciest a cesty III. triedy prebieha systémom rigolov vedených obojstranne alebo jednostranne pozdĺž komunikácií. Vyústenie dažďových vôd je do miestneho potoka.

Návrh koncepcie technického riešenia

V obci je navrhovaná výstavba splaškovej kanalizácie s odvádzaním splaškových vôd do existujúcej ČOV Ľutina. Splašková kanalizácia bude vybudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach obce s obytnou a rekreačnou funkciou a výrobných plochách.

Do doby vybudovania verejnej kanalizácie je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania splaškových vôd, napr. výstavbou vlastnej domovej čistiarne odpadových vôd, prípadne akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.

Navrhované kapacity kanalizácie

Výpočet množstva splaškových vôd

Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050:
Priemerná denná potreba Qp = 58,25 m^3/d
Maximálna denná potreba Qm = 116,50 m^3/d

Výpočet prietoku splaškových vôd

Lokalita	*Priemerný denný prietok splaškov*		*Priemerný hodinový prietok splaškov*		*Koef. dennej nerov-nomer-nosti*	*Maximálny denný prietok splaškov*		*Koeficient hodinovej nerovno-mernosti*		*Maximálny hodinový prietok splaškov*		*Minimálny hodinový prietok splaškov*	
	Q24 (= Qp)		*Qh24*			*Qd*				*Qhmax*		*Qhmin*	
	m3/d	*l/s*	*m3/hod*	*l/s*	*kd*	*m3/d*	*l/s*	*kmax*	*kmin*	*m3/hod*	*l/s*	*m3/hod*	*l/s*
Jakovany	*58,25*	*0,67*	*2,43*	*0,67*	*2,0*	*116,5*	*1,35*	*2,995*	*0,6*	*7,27*	*2,02*	*1,46*	*0,40*

Denná produkcia znečistenia podľa BSK, CHSK a NL

BSK_5 = M x 0,060 kg/os/d, CHSK = M x 0,120 kg/os/d, NL = M x 0,055 kg/os/d

Spotrebisko	*Počet obyvateľov*	*Znečistenie*		
		BSK5	*CHSK*	*NL*
	osoby	*kg/d*	*kg/d*	*kg/d*
Jakovany	500	30,00	60,00	27,50

Kanalizačné potrubie

Dimenzovanie potrubia je v zmysle STN 75 6101 na dvojnásobok maximálneho prietoku splaškových vôd, pričom verejná kanalizácia sa buduje z potrubia minimálne DN 300 mm.

Čistenie odpadových vôd

Čistenie splaškových vôd z obce Jakovany sa navrhuje v mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd Ľutina, kde bude privádzaná gravitačne stokou vybudovanou súbežne s cestou III. triedy.

Splaškové vody v obci Ľutina sú čistené v miestnej čistiarni odpadových vôd, ktorú spolu s kanalizáciou prevádzkuje obec. Recipientom vyčistených vôd je potok Ľutinka v rkm 4,0. Do čistiarne odpadových vôd Ľutina sú v súčasnosti odvádzané splaškové vody aj z obce Olejníkov a navrhuje sa aj privádzanie splaškových vôd z obce Jakovany. Celková potrebná kapacita ČOV Ľutina pre skupinovú kanalizáciu Ľutina/Olejníkov/Jakovany vychádza z predpokladanej celkovej priemernej dennej potreby vody Qp :

Obec	*Počet obyvateľov*	*Priemerná denná potreba vody Qp ($l.s^{-1}$)*
Ľutina	*611*	*0,82*
Olejníkov	*690*	*1,01*
Jakovany	*500*	*0,67*
Spolu	*1801*	*2,50*

Potrebná kapacita ČOV Ľutina:

Lokalita	*Priemerný denný prietok splaškov*		*Priemerný hodinový prietok splaškov*		*Koef. dennej nerov-nomer-nosti*	*Maximálny denný prietok splaškov*		*Koeficient hodinovej nerovno-mernosti*		*Maximálny hodinový prietok splaškov*		*Minimálny hodinový prietok splaškov*	
	Q24 (= Qp)		*Qh24*			*Qd*				*Qhmax*		*Qhmin*	
	m3/d	*l/s*	*m3/hod*	*l/s*	*kd*	*m3/d*	*l/s*	*kmax*	*kmin*	*m3/hod*	*l/s*	*m3/hod*	*l/s*
Ľutina + Olejníkov + Jakovany	*216*	*2,50*	*9,00*	*2,50*	*1,6*	*345,6*	*4,00*	*2,9*	*0,6*	*41,76*	*11,60*	*5,40*	*0,15*

Súčasná ČOV Ľutina nemá potrebnú kapacitu a aj technológiu už na konci životnosti. V súčasnosti je pripravený projekt na jej rekonštrukciu na kapacitu 1100 EO, ktorá môže byť postačujúca na istú dobu v závislosti od rozsahu pripojenia obyvateľov a zariadení občianskej vybavenosti, a ich skutočnej produkcie splaškových vôd. Do budúcnosti je alternatívne možné počítať s jej rozšírením na kapacitu 1800 EA alebo s prepojením na ňu napojenej skupinovej kanalizácie na existujúcu kanalizáciu v obci Pečovská Nová Ves s odvádzaním splaškových vôd do čistiarne odpadových vôd v Sabinove. Kapacita jestvujúcej ČOV Sabinov, ktorá sa nachádza v k.ú. Orkucany, je 64 800 EO a má v dostatočnú rezervu, v roku 2020 bola využitá len na 22%. Počet obyvateľov v na ČOV Sabinov napojenom území k 31.12.2025 bol 22.135.

Denná produkcia znečistenia tejto ČOV by sa tým zvýšila o:

Spotrebisko	*Počet obyvateľov*	***Znečistenie***		
		BSK5	***CHSK***	***NL***
	osoby	*kg/d*	*kg/d*	*kg/d*
Ľutina + Olejníkov + Jakovany	*1800*	*108,06*	*216,12*	*99,06*

Recipientom vyčistených vôd z ČOV Sabinov je rieka Torysa v rkm 77,0.
Táto alternatíva je podmienená kladným stanoviskom prevádzkovateľa skupinovej kanalizácie a ČOV Sabinov, ktorou je Východoslovenká vodárenská spoločnosť, a.s., Košice.

Dažďové vody

Odvedenie povrchových dažďových vôd z existujúcich a navrhovaných ciest, chodníkov a spevnených plôch bude systémom spevnených rigolov vedených obojstranne, resp. jednostranne pozdĺž jednotlivých komunikácií. Vyústenie dažďových vôd je do miestneho potoka. Na zníženie odtoku povrchových vôd zo zastavaného územia obce budú všetky novo postavené budovy vybavené retenčnými nádržami na dažďové vody, ktoré bude možné využívať ako úžitkovú vodu.

12.2.3 POVRCHOVÉ VODY

Katastrálne územie obce patrí do úmoria Dunaja, povodia Hornádu, hydrologického poradia č. 4-32-04 úseku stredného toku rieky Torysa.
V k. ú. Jakovany sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. Povodie Hornádu, odštepný závod so sídlom v Košiciach, drobné vodné toky (DVT) s identifikačným číslom toku (ID):
-Jakoviansky potok ID 4-32-04-889
-bezmenný pravostranný prítok Jakovianskeho potoka ID 47-32-04-890 (správcovský názov Jakoviansky, cca rkm zaústenia do Jakovianskeho p. 1,050),
-bezmenný ľavostranný prítok Jakovianskeho potoka ID 4-32-04-891 (správcovský názov Jakoviansky cca rkm zaústenia do Jakovianskeho p. 2,800).

V minulosti boli na Jakovianskom potoku vybudované v úseku cca rkm 2,300 – 2,650 úpravy za účelom odvodnenia územia. Kapacita uvedenej úpravy a ani ostatných prirodzených vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}). Vodné toky pretekajú v prirodzených neupravených korytách, ktoré lemuje prirodzená sprievodná zeleň.
Pre vodné toky v katastri obce nie je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami orgánom štátnej správy určený rozsah inundačného územia a nie je spracovaná Mapa povodňového ohrozenia.

Známe zámery

Slovenský vodohospodársky podnik nepripravuje v súčasnosti na realizáciu žiadne zámery v katastri obce.

Navrhované riešenie

Korytá malých vodných tokov v zastavanom území je potrebné stabilizovať polovegetačnými úpravami tak, aby mali prietočnú kapacitu na Q_{100}-ročnú veľkú vodu. Na všetkých drobných vodných tokoch v katastri obce je vhodné budovať prehrádzky na spomalenie odtoku vôd a zníženie eróznej činnosti vodného toku. Akýkoľvek zásah do vodných tokov (protipovodňové prehrádzky alebo malé vodné nádrže a poldre) je potrebné navrhnúť v zmysle platnej legislatívy, technických noriem a predložiť správcovi toku na vyjadrenie.

Novú zástavbu na funkčných plochách v nadväznosti na vodné toky, pre ktoré nie je vyhlásené inundačné územie a nie je vyhotovená mapa povodňového ohrozenia, situovať mimo zistený rozsah záplavového územia Q_{100}, ktorý bude vypracovaný odpborne spôsobilou osobou ako podkald pre umiestnenie stavieb v lokalite. V prípade, že stavba bude umiestnená do zisteného rozsahu záplavového územia, musí stavebník zrealizovať opatrenia na protipovodňovú ochranu stavby na prietok Q_{100} na vlastné náklady.

Pre výkon správy dotknutých vodných tokov je nutné v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž vodných tokov ponechať voľný nezastavaný pobrežný pozemok (manipulačný pás vodného toku) v šírke 5,0 m od brehovej čiary toku. Správcovi toku musí byť umožnený prístup k vodným tokom pre účely zabezpečovania prevádzkových činností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Do vymedzeného pobrežného pozemku vodných tokov nie je možné umiestňovať stavby trvalého charakteru, zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, oplotenie, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak poľnohospodársky obhospodarovať.

Z hľadiska riešenia ochrany obce pred povodňami je potrebné realizovať aj opatrenia na úpravu vodného režimu poľnohospodárskych plôch extravilánu, ktoré ležia na svahoch privrátených ku obci. Tu je potrebné zachytiť časť odtoku biopásmi, zasakovacími pásmi, medzami doplnenými krajinnou zeleňou a prehrádzkami v eróznych ryhách. Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou a obmedzenia negatívnych dopadov klimatickej zmeny sú aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce, najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene, čím sa zníži odtok povrchových vôd zo zastavaného územia. Zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) je potrebné riešiť na pozemku stavebníka retenčnými nádržami, prostredníctvom vsakovacích objektov, dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v území. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd. Uvedené opatrenia je však potrebné navrhnúť tak, aby prípadný odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa § 9.

12.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasný stav

Obec Jakovany je zásobovaná el. energiou 22kV vzdušným vedením č. 627 napojeného z ES 110/22 kV Lipany. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci. NN vedenia sú napájané z distribučnej trafostanice umiestnenej v centre obce pri obecnom úrade:

***a) Trafostanice** vo vlastníctve VSD :*

označ.	*situovanie*	*typ*	*men. výkon kVA*
TS 0001	*Jakovany (pri OcÚ)*	*stĺpová*	*250*

Celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc v obci je 250 kVA.

NN vedenie v obci je riešené vzdušnými vedeniami NFA 2x 4x35, 4x35 AlFe6 35, 4x50 AlFe6, 4x25 AlFe6 a NN káblovým podzemným vedením NAYY-J 4 x 150, AYKY 3x240+120, AYKY 3 x 120 + 70 a AYKY 3x95+70.

Distribučná sieť NN z trafostaníc je sčasti pôvodná a sčasti zrekonštruovaná. Zrekonštruovaná časť je vyhotovená izolovanými vodičmi AES 4x120,NFA 2X 4x70 a NFA2X 4x35, pôvodná vodičmi AlFe 42 až 70. Podperné body sú prevažne betónové a časť z nich je umiestnená v predzáhradkách rodinných domoch. Prípojky k domom sú najčastejšie vzdušné závesným káblom AYKYz 4x16 alebo zemným káblom AYKY 4x16. Distribučná sieť NN v obci je vo vyhovujúcom stave – jej väčšia časť bola zrekonštruovaná.

Vonkajšie osvetlenie je zrealizované nízkoenergetickými LED- svietidlami osadenými na podperných bodoch distribučnej siete NN pod úrovňou tejto siete. Vonkajšie osvetlenie je napájané závesným káblom AYKY a vodičmi AlFe. Ovládanie osvetlenia je súmrakovými spínačmi.

Stav siete je v súčasnosti z technickej stránky vyhovujúci a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo pri dodržaní predpísaných parametrov elektroenergetickej siete. V zastavanej časti obce je však nevhodné vzdušné vedenie, preto je potrebné postupne ho nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi.

Navrhovaný stav

Zabezpečenie novo navrhovaných odberov v strednej časti obce bude zabezpečené z existujúcej trafostanice, ktorá budú rekonštruovaná na kioskovú s požadovaným výkonom. Pre zabezpečenie potrebných napäťových pomerov na východnom a západnom okraji súčasne zastavaného územia ale aj potrebného výkonu v novo navrhovaných lokalitách vzdialených od centra obce bude zásobovanie el. energiou zabezpečené novými distribučnými trafostanicami.

Nová zástavba bude napájaná z nn rozvádzačov trafostaníc úložnými káblami AYKY vo výkopoch. Napájanie bude prevedené cez prípojkové skrine PRIS smyčkovaním. Zokruhovanie na jestvujúce vzdušné alebo podzemné vedenie sa prevedie cez istiace poistkové skrine VRIS.

V územnom pláne obce sa v návrhovom období uvažuje s prírastkom cca 65 bytov, z toho 59 v rodinných domoch, rekonštrukciou a dostavbou zariadení občianskej vybavenosti, rozširovaním rekreačných aj výrobných areálov.

Predpokladané podielové zaťaženie v riešenom území - bytový fond:

V súčasnej dobe obec je plynofikovaná, miestne domácnosti používajú na vykurovanie sčasti zemný plyn, čiastočne aj palivové drevo. V územnom pláne ale počítame v návrhovom roku s rastúcim využívaním tepelných čerpadiel na vykurovanie domov a ohrev teplej vody, t.j. s plne elektrifikovanými domácnosťami.

Predpokladaná potreba el. energie pre bývanie podľa spotrebiteľských skupín podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu :
Celkový počet bytov: 180
- kategória „A“ - 42 % t.j. 76 b.j. - el. energiu využíva na svetlo a drobné domáce spotrebiče
- kategória „B“ - 25 % t.j. 45 b.j. - el. energiu využíva na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória „C“ - 33 % t.j. 59 b.j. - plne elektrifikovaná domácnosť (aj vykurovanie).

Spotrebisko	Počet bytov celkom	Kategória A			Kategória B			Kategória C			Spolu
		Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	S max byt kVA
Jakovany	180	76	0,421	31,996	45	1,742	78,390	59	1,708	100,772	**211,158**

Predpokladané podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť:

Druh zariadenia	Pi (kVA)	m	Pp (kVA)
Materská škola	15,00	0,68	10,20
Obecný úrad	10,00	0,68	6,80
Hasičská zbrojnica	8,00	0,68	6,00
Obchod	6,00	0,75	4,08
Kostol	8,00	0,68	5,44
Amfiteáter	5,00	0,68	3,40
Dom smútku	6,00	0,68	4,08
Tribúna a šatne	8,00	0,68	5,44
Vodný zdroj a vodojem	3,00	0,68	2,04
Verejné osvetlenie	25,00	1,00	25,00
Spolu	94,00		72,48

Výpočtové zaťaženie pre samotnú obec bez výrobných zariadení je 283,64 kVA, čo je možné zabezpečiť rekonštrukciou existujúcej trafostanice. Z dôvodov zabezpečenia potrebných napäťových pomerov je však navrhnutá výstavba dvoch nových trafostaníc TS 002 Pod Dúbravou na hornom konci obce a TS 003 v lokalite Pod háj na jej dolnom konci. Z tejto môže byť el. energiou zásobovaný aj navrhovaný výrobný areál, prípadne v prípade potreby z rovnakého prípojného VN el. vedenia napojiť aj samostatnú transformačnú stanice s výkonom podľa potreby odberateľov z kategórie Organizácie.

OCHRANNÉ PÁSMA

Podľa STN 33 3300 Bod 2- Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného el. vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV.
Bod 7- Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného el. vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1m pri napätí od 1 kV do 110 kV.
Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného el. vedenia do 1 kV nie je určené.

VEREJNÉ OSVETLENIE:

Verejné osvetlenie zabezpečujú svietidlá osadené na podperných stĺpoch NN rozvodov. Rozvod verejného osvetlenia je vzdušnými vodičmi ALFe 16 - 25 mm alebo zemnými káblami AYKY do 25 mm^2 vedenými v zemi popri miestnych cestách. Svietidlá sú LED.

Pre novú zástavbu bude potrebné rozšírenie jestvujúceho VO. Je navrhované verejné osvetlenie osadené na oceľových stožiaroch napojených podzemným káblom CYKY 4Bx16.

Verejné osvetlenie bude riadené z rozvádzačov verejného osvetlenia RVO, ktoré budú napájané zo samostatného vývodu priamo z nn-rozvádzača trafostanice. V každej novej lokalite bude potrebné riešiť samostatný rozvádzač verejného osvetlenia. Predpokladané osadenie rozvádzača je vedľa trafostanice. Meranie spotreby VO bude priamo v rozvádzači RVO. Rozvod pre VO sa predpokladá uložiť v spoločnej ryhe s NN rozvodom. Stožiare pre svietidlá sa predpokladajú s antikoróznou povrchovou úpravou, ako bezpäticové. Svietidlá v krytí IP 54-optická časť a el. časť min. IP 44. Upresnenie a presné rozmiestnenie stožiarov sa stanoví vo vykonávacom stupni projektovej dokumentácie. Nové osvetľovacie body budú mať úsporné LED svietidlá.

ENERGETICKÉ ZDROJE:
V obci je možné vybudovať malé zdroje elektrickej energie pomocou fotovoltických panelov umiestnených na strechách vhodných objektov.

12.4) Spoje a telekomunikačné zariadenia

Telekomunikačné siete

Obec Jakovany je na telekomunikačnú sieť napojená optickým káblom z ústredne Sabinov, zaústeným do miestnej digitálnej automatickej telefónnej ústredne, na ktorú sú napojené rozvody v obci a účastnícke rozvádzače. Cez skrine KJ SS 20 a KJ SS 40 sú prípojky vedené k jednotlivým účastníkom. Telefónne rozvody v obci sú vedené prevažne vzdušným káblom.

Väčšina objektov má pevné telekomunikačné prípojky zriadené pre pripojenie na internetovú sieť, mnohé telefónne stanice boli zrušené a nahradené mobilnou sieťou.

Územie obce je pokryté signálom mobilných operátorov.

Rozšírenie verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS - jej podzemných sietí aj nadzemných stavieb základňových staníc), ako technickej infraštruktúry vybavenia územia, je potrebná vo všetkých navrhovaných plochách výstavby na území obce.

Obecný rozhlas

Rozvod rozhlasu je zrealizovaný závesným káblom CYMYz, ktorý je ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN, alebo AlFe vodičmi. Po určitých vzdialenostiach sú na týchto podperných bodoch osadené reproduktory. Rozvody obecného rozhlasu ako aj reproduktory sú pod distribučnou sieťou NN a pod rozvodmi vonkajšieho osvetlenia. Ovládanie obecného rozhlasu je z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.
S rozšírením siete obecného rozhlasu sa počíta vo všetkých novo navrhovaných obytných plochách. Celý systém obecného rozhlasu odporúčame prebudovať na bezdrôtový prenos.

Príjem TV signálu

Územie obce je pokryté televíznym signálom, príjem je zabezpečený pomocou televíznych antén, satelitných parabol aj prostredníctvom pevnej internetovej siete. V obci nie je vybudovaný samostatná pevná sieť na prenos TV signálu, počíta sa so zabezpečovaním prenosu digitálneho TV signálu optickou telekomunikačnou sieťou príslušného prevádzkovateľa. V danom regióne má vybudovanú technickú infraštruktúru spoločnosť Orange.

Ochranné pásmo:

STN 73 6005 stanovuje pre kábel spojového charakteru ochranné pásmo v šírke max.1 m od ostatných sietí uložených v zemi.

12.5) Zásobovanie plynom

Súčasný stav:

Obec je zásobovaná zemným plynom naftovým z regulačnej stanice RS 1200 m^3/hod Červená Voda. V obci je vybudovaná STL sieť plynovodov z materiálu polyetylén (PE) a oceľ. Dimenzia hlavných STL plynovodov je D110, D90 a D50, tlaková úroveň do 200 kPa. Distribučnú sieť prevádzkuje SPP-D.

Plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo chodníkoch. Plynovú prípojku má 55, t.j. 48 % bytov, a všetky budovy občianskej vybavenosti. Zemný plyn ale používa na vykurovanie len 30 rodinných domov.

NAVRHOVANÉ RIEŠENIE

Zástavba v obci Jakovany bude naďalej zásobovaná plynom z distribučných stredotlakových plynovodov. Zemný plyn bude v napojených budovách slúžiť na varenie, prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV) a sčasti aj na vykurovanie. V novej výstavbe budú ako zdroje tepla využívané aj nové technológie a obnoviteľné zdroje energie, ako tepelné čerpadlá, alebo fotovoltika. Spotreba zemného plynu na vykurovanie v pôvodných budovách sa zníži zatepľovaním.

Bytový fond bude zásobovaný zemným plynom naftovým pre účely vykurovania, prípravy TÚV a prípravu jedál len čiastočne, prevažne v existujúcej zástavbe. Pri výpočte potreby obyvateľstva treba vzhľadom na súčasnú mieru využívania a súčasnú preferenciu obnoviteľných zdrojov energie uvažovať s dosiahnutím 35 % plynofikácie, t.j. cca 63 plynofikovaných bytov, z toho ale len s cca 35 bytmi vykurovanými zemným plynom.

PREDPOKLADANÝ ODBER PLYNU

Predpokladaný odber plynu pre DOMÁCNOSTI v roku 2050:

Spotrebisko	Počet bytov	Bilancia potreby plynu pre domácnosti			
		varenie	prípr. TÚV	vykurovanie	spolu
		m3/h	m3/h	m3/h	m3/h
Jakovany	63	8,2	12,6	35	55,8

Odber plynu z kategórie ORGANIZÁCIA:

Druh zariadenia	odber m3/hod
Materská škola	2,5
Obecný úrad	4,0
Kostol	1,0
Dom smútku	1,5
Spolu	9,0

Spolu obec: 64,80 m^3 /hod

Celková predpokladaná potreba plynu v obci je cca 65 m^3/hod. V súvislosti s postupným znižovaním energetickej náročnosti budov nepredpokladáme výraznejší nárast odberu zemného plynu v riešenom území.

Ochranné pásmo (OP):

Zákon 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005, § 56, stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení a plynovodov:

Ochranné pásma:
a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa,
f) 8m pre technologické objekty.
Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany a telekomunikačné zariadenia.
Bezpečnostné pásmo:
a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
b) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm.

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

<u>Známe zámery:</u>
Prevádzkovateľ siete SPP a.s. nemá v riešenom území žiadne rozvojové zámery.

12.6) Zásobovanie teplom

V obci Jakovany nie je v prevádzke žiadny systém centrálneho zásobovania teplom, výroba tepla je riešená individuálne pre každý objekt. Podľa posledného sčítania z r. 2021 je spôsob využívania palív v obci na vykurovanie budov následný v poradí: pevné palivo, zemný plyn, elektrická energia, a iný spôsob vykurovania. Aj časť bytov, ktoré sú zásobované zemným plynom, sú vykurované alebo dokurované pevným palivom - prevažne drevom. V novej výstavbe sa predpokladá využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Objekty občianskej vybavenosti sú vykurované zemným plynom. Aj pri nich sa počíta s postupným prechodom na obnoviteľné zdroje energie (tepelné čerpadlá a fotovoltika). Obec sa nachádza v území s potenciálom na využívanie geotermálnej energie (východná časť Levočskej panvy).

12.7) Zariadenia civilnej ochrany

V obci nie sú v súčasnosti vybudované žiadne osobitné zariadenia pre ochranu civilného obyvateľstva. V prípade ohrozenia budú na ukrytie obyvateľstva v obytných zónach po príslušnej úprave využité suterény alebo prízemia rodinných domov, v ktorých budú vybudované jednoduché úkryty budované svojpomocou alebo plynotesné úkryty pre obyvateľov domu, a stavebne vhodné časti verejných budov, objektov občianskej vybavenosti a rekreačných zariadení. Rozmiestnenie úkrytov bude zohľadňovať potrebné dobehové vzdialenosti do 500 m a stavebnotechnický stav budov – vytipované budovy musia byť vybudované z pevných materiálov a staticky odolné. Predpokladaná kapacita úkrytov musí byť stanovená tak, aby pokryla minimálne 105% kapacity prislúchajúcej počtu obyvateľov, užívateľov a zamestnancov v objektoch na území obce. Vo výrobných prevádzkach musia byť vytvorené priestory na ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov, v škole pre žiakov a zamestnancov, v obchodoch pre projektovanú kapacitu návštevnosti a personál a v budove Obecného úradu pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti. Pasportizáciu úkrytov a spracovanie plánu ukrytia zabezpečuje Obecný úrad.

13) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Opatrenia na skvalitňovanie životného prostredia, obsiahnuté v urbanistickej koncepcii, sa dajú rozdeliť do dvoch skupín. Z technických opatrení je to najmä výstavba chýbajúcej technickej infraštruktúry vrátane dobudovania a rozšírenia verejného vodovodu a výstavby splaškovej kanalizácie v plochách starej aj novej výstavby na zabezpečenie obyvateľov kvalitnou pitnou vodou a čistenia splaškových vôd. V druhej skupine sú zahrnuté opatrenia na ďalšiu tvorbu verejných priestranstiev, verejnej zelene a parkových úprav obecných pozemkov a areálov občianskej vybavenosti, najmä amfiteátra, materskej školy a domu smútku. Výsadba verejnej zelene v obci je navrhovaná aj formou alejí pozdĺž miestnych a účelových ciest, cyklistických a turistických trás, a sprievodnej zelene všade tam, kde to priestorové pomery dovoľujú, najmä v okolí Jakovianskeho potoka.

Ovzdušie

Obec Jakovany leží v oblasti, ktorú nezasahuje žiadny významnejší lokálny ani diaľkový zdroj znečistenia ovzdušia, v obci nie sú ani lokálne väčšie alebo stredné zdroje znečistenia. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia sú domáce kúreniská. Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Obec je plynofikovaná, na vykurovanie, ohrev TÚV a varenie je v súčasnosti zemný plyn naftový využívaný len čiastočne, veľká časť starších domov využíva pevné palivo (drevo), novšie domy zemný plyn, najnovšie tepelné čerpadlá. Znečisťovanie ovzdušia malými zdrojmi znečistenia by malo klesať vďaka skvalitňovaniu bytového fondu, zatepľovaniu objektov, výmene technológie kotolní a rastúcemu využívaniu obnoviteľných zdrojov energie (tepelné čerpadlá, fotovoltika).
Druhým zdrojom znečisťovania ovzdušia je doprava vedúca do obce po ceste III. triedy produkciou výfukových plynov a prašnosťou. Miera znečisťovania ovzdušia exhalátmi z dopravy je z dôvodu jej nízkej intenzity malá. Zníženie znečisťovania ovzdušia z dopravy postupne klesne úmerne zavádzaniu prísnejších technických noriem na spaľovacie motory a elektrifikácii dopravy, dôležitým faktorom je aj udržiavanie vyhovujúceho stavu povrchu vozovky cesty vrátane jej pravidelného čistenia.

Voda

Kvalita vody v miestnych drobných tokoch je veľmi dobrá, je ohrozovaná len povrchovými vodami z okolitých plôch. Riziko znečisťovania odpadovými vodami z domácností je potrebné minimalizovať výstavbou splaškovej kanalizácie.
V obci nie je v prevádzke verejný vodovod, ale jeho výstavba etapovite prebieha. S jeho dokončením a zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu s využitím existujúcich miestnych vodných zdrojov sa v územnom pláne počíta. Voda v studniach v obci nie je znečistená a je vhodná ako úžitková voda. Dažďová voda zo striech budov bude zachytávaná a využívaná ako úžitková voda.

Pôda

V riešenom území nie sú žiadne znehodnotené pôdy ani žiadne zdroje znečistenia pôd. Protierózne opatrenia boli vykonané najmä zriadením trvalých trávnych porastov na eróziou ohrozených plochách. Proti povrchovej vodnej erózii je vhodné vytvárať na svahoch zatrávnené medze a zasakovacie pásy, proti veternej erózii vysádzať vetrolamy pozdĺž verejných a účelových komunikácií v poľnohospodárskej krajine, na väčších plochách ornej pôdy vytvárať biopásy.

Obytné prostredie

V riešenom území nie je obytná zástavba zasiahnutá negatívnymi vplyvmi nad príslušnou legislatívou stanovené limity hluku, vibrácií alebo znečistenia ovzdušia.
Tuhé odpady

Obec má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovištia zberných nádob. Jednotlivé objekty sú vybavené 110 l smetnými nádobami na komunálny odpad a kompostérmi. Na zhromažďovanie separovaného odpadu je vybudovaný zberný dvor pri hasičskej zbrojnici.. Kompostovanie organického odpadu je zabezpečené individuálnymi kompostérmi, na kompostovanie zeleného odpadu z verejných plôch je navrhnuté kompostovisko na južnom okraji obce pri účelovej ceste.

Zeleň

Základnou zložkou zelene v obytnej časti obce je okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie ich pozemkov a vytváranie obytných a okrasných zelených plôch na nich, odčleňovanie hospodárskej časti zelene do zadnej časti pozemkov a na záhumienky v okolí obce.

Verejná zeleň bude čo do množstva len doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. Všetky plochy verejnej zelene je potrebné upraviť a udržiavať ako malé parkovo upravené plochy. Parkovo upravené majú byť aj plochy verejnej zelene pri dome smútku. Skvalitniť je potrebné aj parkové úpravy na cintoríne.

Na jednotlivých uliciach bude všade tam, kde to priestorové pomery dovolia, verejná zeleň zastúpená aspoň jednostrannými zelenými pásmi pozdĺž ciest, v ktorých je možné vysadiť vysokú zeleň formou stromoradí alebo nízku zeleň - kroviny. Vytvorí sa tým systém líniovej verejnej zelene, prepájajúci jednotlivé súvislejšie plochy verejnej zelene v obci s krajinnou zeleňou, ktorá bude plniť funkciu kostry ekologickej stability v riešenom území. Významnou súčasťou zelenej kostry obce je sprievodná líniová zeleň vodných tokov, ktorú je potrebné obnoviť aj pozdĺž upravených úsekov.

Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú najmä plochy lesa. Okrem lesných porastov krajinnú zeleň predstavuje najmä sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a eróznych rýh. Pobrežné lužné porasty majú bioekologickú, priestorotvornú a klimatickú funkciu, preto je nutné zachovať ich a doplniť aj v úsekoch vybudovaných úprav jednotlivých tokov. Významnú funkciu má aj rozptýlená krajinná zeleň a tzv. remízky, malé plochy krovín prípadne aj stromov. Túto zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdoochrannú a ekologickú funkciu, a je jej veľký nedostatok v poľnohospodársky využívanej západnej časti katastra. Obmedzenie výskytu burinných a inváznych druhov sa dosahuje dosadbou pôvodných krovín a drevín a vykášaním ich okrajov.

Pri výsadbe verejnej zelene treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

14) Ochrana kultúrno-historických hodnôt

Obec Jakovany je historické sídlo (prvá písomná zmienka z roku 1314), čo sa prejavuje aj existenciou historických pamiatok v obci, ktoré sú základnými hmotnými kultúrnymi pamiatkami obce. V obci je niekoľko zachovaných objektov ľudovej architektúry, ktoré je vhodné vyhlásiť za miestne pamätihodnosti a zachovať.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok, nie je zapísaný žiadny objekt v k.ú. Jakovany. V Evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky je v k.ú. Jakovany evidovaná archeologická lokalita:

1. *Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (najstaršia zmienka o obci k roku 1314, v 30-tych rokoch 14. storočia doložená aj farnosť).*
   Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:
2. *Pod hájom (JZ od obce) - sporadické nálezy z praveku.*
   Územie s predpokladanými archeologickými nálezmi je vyznačené v grafickej časti územného plánu.

Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanej archeologickej lokalite je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov. Žiadosť obsahujem majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu. Krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečí podmienky ochrany archeologických nálezísk v konaní o stavebnom zámere.

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.

Stavebník je povinný počas realizácie zemných prác oznámiť každý archeologický nález (vec pamiatkovej hodnoty) Krajskému pamiatkovému úradu Prešov najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským

pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Obec si môže v zmysle § 14 zákona č.49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov zaviesť evidenciu pamätihodností obce. Do zoznamu pamätihodností obce odporúčame schváliť zachované objekty ľudovej architektúry, kostol a kaplnky a kríže v katastri obce. Metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce poskytuje Krajský pamiatkový úrad Prešov.

15) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Do južnej časti k. ú. obce Jakovany zasahujú:
-výhradné ložisko „Lipany – ropa poloparafinická (54)"; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava,
-výhradné ložisko „Lipany – horľavý zemný plyn (83)"; s určeným DP a CHLÚ, ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava.

Pri využívaní dotknutého chráneného ložiskového územia je nutné dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania.

16) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Koryto Jakovianskeho potoka je v zastavanom území obce čiastočne upravené, mimo neho tak ako aj korytá ostatných drobných tokov sú neupravené a nemajú dostatočnú kapacitu na prietok Q_{100} (storočná voda), ale vzhľadom na hydrologické podmienky k zaplaveniu priľahlého zastavaného územia obce dochádza len výnimočne. Ochranu zastavaných plôch v okolí týchto vodných tokov je potrebné zabezpečiť úpravami profilu koryta a výstavbou stabilizačných prahov. Tieto opatrenia je potrebné doplniť individuálnymi protipovodňovými opatreniami pri jednotlivých stavbách (výškové osadenie budov nad vypočítanú hladinu prietoku pri Q_{100}, protipovodňové múriky a pod.). Ako protipovodňové opatrenia sú na vodných tokoch v ich povodí nad obcou navrhované prehrádzky spomaľujúce odtok vôd a ich erozívnu činnosť. Navrhované plochy výstavby je potrebné ochrániť voči povrchovým vodám stekajúcim z priľahlých svahov, zvlášť je to potrebné v lokalitách v kontakte s potenciálne zosuvnými územiami.

V predmetnom území je zaregistrovaný výskyt dvoch potenciálnych a dvoch stabilizovaných svahových deformácií, všetky sa nachádzajú v extraviláne obce, v jeho severnej zalesnenej časti.. Pravdepodobné príčiny vzniku svahových deformácií sú klimatické faktory, bočná hĺbková erózia, abrázia, vývery podzemnej vody alebo vztlakové účinky podzemných vôd. Svahové deformácie patria do rajónu nestabilných území. Ide o územie svahových deformácií so stredným až vysokým stupňom náchylnosti na aktivizáciu svahových deformácií. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou.

Územia bezprostredného okolia registrovaných svahových deformácií a územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou na vznik svahových deformácií, patria taktiež do rajónu nestabilných území. Stupeň náchylnosti na vznik svahových deformácií je diferencovaný predovšetkým morfológiou konkrétneho územia. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Územie intravilánu obce patrí do rajónu potenciálne nestabilných území. Ide o územie s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfologických pomerov občasný vznik svahových deformácií vplyvom prírodných pomerov. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

V katastri obce sa nachádzajú plochy s nízkym aj stredným radónovým rizikom v rozsahu, ktorý je vyznačený v grafickej časti územného plánu. Zastavané územie obce leží v území so stredným radónovým

rizikom. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Stavby v danom území nesmú mať nevetrané suterénne priestory, odporúča sa plynotesná izolácia spodnej stavby.

V riešenom území sa nachádza chránené územie prírody. Severná zalesnená časť katastra je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ051 Čergov s 1.stupňom ochrany podľa zákona o OPaK. Na jeho území je možné vykonávať činnosti v súlade so zákonom a stanoviskom štátnej ochrany prírody.

Do južnej časti k. ú. obce Jakovany zasahujú výhradné ložisko „Lipany – ropa poloparafinická (54)"; a „Lipany – horľavý zemný plyn (83)", ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava. Pri využívaní dotknutého chráneného ložiskového územia je nutné dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania.

Povodie potoka Ginec na juhozápadnom okraji katastra je súčasťou územia pásma hygienickej ochrany 3. stupňa vodárenských zdrojov záchytného územia Sabinov II. V pásme 3. stupňa je potrebné dodržať nasledujúce obmedzenia:

- ***Chemikálie:** Budovanie skladov veľkého množstva nebezpečných chemických látok, ropných produktov a priemyselných hnojív.*
- ***Odpad:** Zriaďovanie skládok odpadov, spaľovní alebo veľkých priemyselných prevádzok s produkciou toxických odpadových vôd.*
- ***Poľnohospodárstvo:** Intenzívne používanie vybraných druhov pesticídov a hnojív na veľkých plochách bez schváleného plánu ochrany vôd.*
- ***Ťažba:** Veľkoobjemová povrchová alebo hlbinná ťažba surovín, ktorá by mohla narušiť hydrogeologické vrstvy nad aquiferom.*

17) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy

Navrhovaný rozvoj zastavaného územia obce Jakovany vyvolá potrebu vyňatia časti dotknutých pozemkov z evidencie poľnohospodárskej pôdy. Pôdy v katastri obce sú málo produkčné, zaradené do 7.-9. skupiny BPEJ, prevažná časť poľnohospodárskej pôdy sú trvalé trávne porasty. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske využitie bude spracované formou samostatnej prílohy po dopracovaní návrhu ÚPN-O podľa výsledkov prerokovacieho procesu..

Záber lesného pôdneho fondu nie je navrhovaný.

18) Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Obec Jakovany sa nachádza v environmentálne vhodnom prostredí, blízko regionálnej urbanizačnej osi a okresného mesta Sabinov, v území vybavenom čiastočnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a veľmi kvalitný životným prostredím. Leží v stredne atraktívnom území pre cestovný ruch, rekreáciu a športové využitie. Územie obce poskytuje aj obmedzené zdroje surovín a produktov lesného hospodárstva a poľnohospodárstva.

Obec má všetky predpoklady a patričný potenciál pre navrhovaný rozvoj bývania, výroby a rekreácie. Z hľadiska sociálnych dôsledkov je navrhovaný rozvoj územia nevyhnutný pre zabezpečenie zlepšenia možností pre rozvoj sociálnej infraštruktúry a životných podmienok obyvateľov obce.

Z hľadiska zachovania a ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt návrh územného plánu rešpektuje všetky známe oprávnené záujmy ochrany prírody. Územný plán rešpektuje súčasný právny stav v oblasti investičnej výstavby a platnej nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.

Plánovaný rozvoj obce pri dodržaní regulatívov stanovených v tomto územnom pláne bude pre riešené územie obce Jakovany i jeho okolie prínosom z hľadiska optimálneho využívania územia, zlepšenia

sociálnych pomerov, rozvoja obce a využitia technického vybavenia územia. Zakladá možnosť riadiť rozvoj obce v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

1. ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE JAKOVANY

1.1. Zástavbu obce v ďalšom období rozvíjať podľa týchto zásad:

1.1.1 obec rozvíjať podľa hlavnej urbanistickej osi danej cestou III. triedy.

1.1.2 nové obytné plochy priamo nadväzovať na súčasné zastavané územie najmä na južnom okraji súčasne zastavaného územia obce v lokalitách Vyšné lúky a Hostišuv, na západnom okraji v lokalitách Pod Hájom a Zátoky a Pod Dúbravou na jeho severovýchodnom okraji.

1.1.3 navrhovanou výstavbou rozvíjať kompaktné zastavané územie obce polyfunkčného charakteru s hlavnou obytnou a doplnkovou rekreačnou funkciou doplnenú potrebnou občianskou vybavenosťou

1.1.4 stavby pre individuálnu rekreáciu (rekreačné domy, chaty, chalupy) budovať najmä na severozápadnom okraji obce v lokalite Na kanál a v lokalite Pod Dúbravou na jej severovýchodnom okraji

1.1.5 zariadenia občianskej vybavenosti rozvíjať prednostne v centre obce v okolí obecného úradu a areálu materskej školy a pozdĺž cesty III. triedy formou rozvoja súčasných zariadení a premeny monofunkčných budov na polyfunkčné objekty občianska vybavenosť/bývanie

1.1.6 v zónach bývania môžu vznikať drobné živnostenské prevádzky obchodu alebo služieb, ktoré charakterom a rozsahom svojej činnosti nebudú negatívne ovplyvňovať okolité obytné prostredie

1.1.7 zachovať areál futbalového ihriska a doplniť jeho chýbajúcu vybavenosť (tribúna, šatne a pod.)

1.1.8 plocha pre výrobné areály pre nepoľnohospodársku výrobu a skladovanie vytvoriť na západnom okraji obce pri ceste III. triedy

1.2. Základné výškové usporiadanie zástavby obce bude:

1.2.1 na plochách bývania v rodinných domoch a rekreácie budovy najviac jednopodlažné so šikmou strechou s obytným podkrovím alebo dvojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 8 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 7 m po horný okraj plochej strechy

1.2.2 na ploche bytových domov budovy najviac dvojpodlažné so šikmou strechou s obytným podkrovím alebo trojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 14 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 12 m po horný okraj plochej strechy

1.2.3 na plochách občianskej vybavenosti a športu budovy najviac trojpodlažné so šikmou strechou s využitým podkrovím alebo trojpodlažné s plochou strechou, t.j. maximálne 17 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 14 m po horný okraj plochej strechy

1.3. Územie obce sa delí na základné štrukturálne jednotky – funkčné plochy. Funkčné plochy sú priestorovo vymedzené jednotky s rovnakou funkciou a stavebnou štruktúrou. Sú pospájané komunikačným systémom a technickou infraštruktúrou.

Základné funkčné plochy v obci sú nasledovné:

*- **obytné plochy** - zastavané plochy bývania v rodinných alebo bytových domoch a integrovaných zariadení základnej občianskej vybavenosti, technického vybavenia územia a malých podnikateľských prevádzok neznižujúcich kvalitu bývania, neznečisťujúcich životné prostredie a nevyžadujúcich zvýšenú dopravnú obsluhu najmä nákladnými vozidlami*

***- plochy občianskej vybavenosti** – zastavané plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou – budovami pre obchod, služby, verejnú správu, administratívu, školstvo, zdravotníctvo, kultúru, stravovanie a ubytovanie*

***- plochy pre rekreáciu** – zastavané plochy s budovami individuálnej rekreácie (chalupy, rekreačné domy, súkromné chaty)*

***- výrobné a skladovacie plochy** – územia pre rozvoj hospodárskych podnikateľských činností v priemyselnej výrobe, skladovaní a spracovaní miestnych surovín*
***- plochy športu** – areály športových zariadení pre rekreačný alebo výkonnostný šport*
***- plochy zelene** – nezastavané plochy územia hospodárskej, rekreačnej súkromnej a verejnej zelene v zastavanom území a prírodnej krajinnej, sprievodnej, líniovej a ochrannej zelene*
Ostatné plochy tvoria územie pôdohospodárskych činností, sú to plochy poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Tieto funkčné plochy sú vyznačené vo výkresoch č.2 a 7 grafickej časti územného plánu príslušnou farebnou plochou v súlade s legendou výkresu.

2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK PRE VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

2.1. Pre výstavbu na jednotlivých funkčných plochách na území obce Jakovany platia v tomto bode uvedené záväzné regulatívy. Základným regulatívom je funkčné využitie plochy, ktoré je znázornené vo výkresoch č.2 a schéme záväzných častí výkresovej časti územného plánu príslušnou farbou a štruktúrou plochy alebo jej ohraničenia (vysvetlenie je v legende výkresov).

2.2. Na jednotlivých funkčných plochách musí byť umiestnená na pozemku stavba s uvedenou hlavnou funkciou využitia a až následne s doplnkovou funkciou využitia. Stavba s hlavnou funkciou musí byť na pozemku dominantná a stavby s doplnkovou funkciou nesmú prekročiť objemovú hmotu hlavnej stavby.

2.3. V rámci regulatívov sa za zastavanú plochu považuje zastavaná plocha budovami a za plochu zelene plocha vegetácie na rastlom (prírodnom) teréne a nad podzemnými stavbami umiestnenými pod úrovňou pôvodného rastlého terénu.

2.4. Pre jednotlivé druhy funkčných plôch platia regulatívy:

RL1 PLOCHY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

***a) hlavné funkcie:** zariadenia pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva poskytovaním maloobchodných, stravovacích, ubytovacích, obchodných, školských, zdravotníckych, sociálnych, kultúrnych alebo administratívnych služieb, ktoré musia mať väčšinový podiel vo využití podlažných plôch stavieb na jednotlivých pozemkoch.*

***b) doplnkové funkcie**: bývanie v služobných bytoch, parky a parkovo upravené plochy zelene*

***c)** neprípustné funkcie: priemyselné a poľnohospodárske výrobné zariadenia okrem výrobných služieb, veľkoobchodné sklady, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, stavebné dvory.*

d) ostatné podmienky:

- *Objekty môžu byť polyfunkčné, môžu obsahovať byty a malé výrobné prevádzky súvisiace so zariadením občianskej vybavenosti, neprodukujúce nadmerný hluk, zápach a nebezpečný odpad. Odporúča sa integrácia zariadení*
- *budovy môžu byť maximálne dvojpodlažné so šikmou strechou s využitým podkrovím alebo trojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 14 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 14 m po horný okraj plochej strechy*
- *Zástavba samostatne stojacimi objektmi alebo skupinová, zastavanosť pozemku budovami do 50%, sadové úpravy areálovej zelene, podiel zelene minimálne 30%.*
- *Parkovanie zamestnancov a návštevníkov riešené na pozemku objektu alebo verejnom parkovisku dostatočnej kapacity a v primeranej dostupnosti. Garáže pre byty vstavané alebo podstavané pod objektmi*

RL2 PLOCHY RODINNÝCH DOMOV

***a) hlavná funkcia:** bývanie v rodinných domoch. Podiel plôch bývania v rodinných domoch musí byť viac ako 66%, v prípade ubytovania na súkromí 50 %.*

***b) doplnkové funkcie:** maloobchod a služby do 20 % úžitkovej plochy budovy, malokapacitné zdravotnícke a predškolské zariadenia, individuálna rekreácia a prechodné ubytovanie (ubytovanie na súkromí, penzióny), nekomerčný drobnochov malých hospodárskych a spoločenských zvierat bez škodlivých vplyvov na okolité prostredie, maloplošné detské a športové ihriská.*

***c) neprípustné funkcie**: priemyselné a poľnohospodárske výrobné areály, stavebné dvory, dopravné areály, samostatné prevádzky skladov, športové areály, administratívne budovy, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, komerčný chov hospodárskych a spoločenských zvierat,*

***d) ďalšie podmienky**:*

- *Budovy môžu byť jednoúčelové alebo polyfunkčné bytové, v nich alebo na ich pozemkoch môžu byť umiestnené malokapacitné prevádzky a zariadenia doplnkových funkcií podľa bodu b) nenáročné na zásobovanie, neprodukujúce nadmerný hluk, zápach, prach, vibrácie a nebezpečný odpad. Poľnohospodárska výroba je možná v rozsahu samozásobovania.*
- *Stavby môžu byť jednopodlažné so šikmou strechou s obytným podkrovím alebo dvojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 8 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 7 m po atiku plochej strechy. Zástavba samostatne stojacimi alebo radovými objektmi, zastavanosť pozemku budovami do 40 %, podiel plôch zelene minimálne 40 %. Parkovanie musí byť riešené na pozemku jednotlivých domov v počte odstavných miest minimálne zhodnom s počtom stanoveným podľa príslušnej STN*

RL3 PLOCHY BYTOVÝCH DOMOV

***a) hlavné funkcie**: bývanie v bytových domoch. Podiel plôch bývania v budovách musí byť minimálne 66%.*

***b) doplnkové funkcie**: základná občianska vybavenosť - maloobchod a služby do 100 m2 úžitkovej plochy, detské a športové ihriská.*

***c) neprípustné funkcie:** priemyselná a poľnohospodárska výroba, stavebné dvory, dopravné areály, samostatné prevádzky skladov, administratíva, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, chov hospodárskych a väčších exotických zvierat.*

*d) **ďalšie podmienky**:*

- *Objekty môžu byť polyfunkčné bytové, v nich alebo na ich pozemkoch môžu byť umiestnené prevádzky doplnkových funkcií podľa bodu b) nenáročné na zásobovanie, neprodukujúce nadmerný hluk, zápach, prach, vibrácie a nebezpečný odpad.*
- *stavby môžu byť bytové alebo polyfunkčné domy maximálne dvojpodlažné so šikmou strechou s obytným podkrovím alebo trojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 14 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 12 m po atiku plochej strechy*
- *zastavanosť pozemku budovami do 30 %, podiel plôch zelene minimálne 40 %.*
- *V polyfunkčných budovách doplnkové funkcie umiestnené na I. nadzemnom podlaží (prízemí).*
- *Parkovanie musí byť riešené na pozemku jednotlivých domov v počte odstavných miest minimálne zhodnom s počtom stanoveným podľa príslušnej STN.*

RL4 PLOCHY REKREÁCIE

***a)** hlavné funkcie: rekreačná a obslužná, základná rekreačná vybavenosť pre individuálnu rekreáciu (chaty, chalupy, rekreačné domy) ,*

***b) doplnkové funkcie**: rekreačné služby, stravovanie, maloplošné ihriská, parky*

***c) neprípustné funkcie:** priemyselná a poľnohospodárska výroba, skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.*

d) ostatné podmienky:

- *Zástavba samostatne stojacimi objektmi s vlastnými areálmi, alebo jednotlivé areály alebo zariadenia bez objektov. Zastavanosť pozemkov nadzemnými objektmi maximálne 30%, podiel zelene minimálne 50 % plochy pozemkov. V časti lokality Na kanál na ploche CHVÚ zastavanosť maximálne 15 %, podiel zelene minimálne 75 %, pozemky bez oplotenia, výsadba len solitérnych drevín, zachovanie pôvodného lúčneho biotopu na minimálne 50% plochy pozemku.*
- *budovy max. jednopodlažné so šikmou strechou s obytným podkrovím alebo dvojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 8 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 7 m po horný okraj plochej strechy*
- *v rámci jednotlivých zariadení musia byť riešené dostatočné parkovacie plochy pre ich užívateľov a návštevníkov zatienené vysokou zeleňou.*

RL5 PLOCHY ŠPORTU

***a) hlavné funkcie**: športovo-rekreačná – maloplošné a veľkoplošné ihriská a športoviská, športové areály slúžiace neorganizovanej a organizovanej telovýchove, haly a štadióny so základným vybavením*

***b) doplnkové funkcie**: nevýrobné služby a bývanie (služobné byty, prechodné ubytovanie), dopravné zariadenia*

***c) neprípustné funkcie:** priemyselná a poľnohospodárska výroba a skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.*

d) ostatné podmienky:

- *Zástavba samostatne stojacimi objektmi s vlastnými areálmi alebo jednotlivé areály športovísk bez objektov*
- *budovy najviac trojpodlažné so šikmou strechou s využitým podkrovím alebo trojpodlažné s plochou strechou, t.j. vysoké maximálne 17 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 14 m po atiku plochej strechy*
- *Nezastavané plochy parkovo upravené.*
- *V rámci areálu alebo v dochádzkovej vzdialenosti musia byť riešené dostatočné parkovacie plochy pre návštevníkov jednotlivých zariadení, tienené vysokou zeleňou.*

RL6 PLOCHY VÝROBY A SKLADOV

***a) hlavné funkcie:** zariadenia priemyselnej výroby a výrobných služieb, spracovanie poľnohospodárskych produktov, sklady*

***b) doplnkové funkcie**: služby a maloobchodný predaj, energetické zariadenia, bývanie len vo forme služobných bytov alebo ubytovní v priestoroch spĺňajúcich hygienické požiadavky, najmä vo vstupných areáloch, zariadenia a areály lesnej výroby*

***c) neprípustné funkcie:** školské, športové, sociálne a zdravotnícke prevádzky s výnimkou podnikových zariadení, rekreácia a cestovný ruch,*

d) ostatné podmienky:

- *Zástavba prevažne halová, výška budov maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu s výnimkou technologických zariadení.*
- *Zastavanosť pozemku budovami do 50%, podiel plôch zelene minimálne 20 %.*
- *Vnútroareálové plochy musia byť upravené ako spevnené alebo zelené plochy.*
- *na funkčnej ploche neumiestňovať prevádzky, ktoré by hlukom, zápachom, znečisťovaním ovzdušia alebo inými emisiami mohli negatívne ovplyvniť využitie okolitého prostredia.*

RL7 PLOCHY TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

***a) hlavné funkcie:** špecifické areály technických zariadení umiestnené podľa technických požiadaviek na ich funkciu*

***b) doplnkové funkcie**: administratívne prevádzky, energetické zariadenia, služobné byty alebo ubytovacie zariadenia na plochách s vyhovujúcimi hygienickými podmienkami na bývanie,*

***c) neprípustné funkcie:** v prípade, že ide o zariadenia s pásmom hygienickej ochrany, nesmú byť na ploche týchto zariadení a v ich ochranných pásmach obytné, zdravotnícke, školské a stravovacie zariadenia.*

d) ostatné podmienky:

- *budovy najviac dvojpodlažné s podkrovím alebo tomu zodpovedajúcu výšku stavieb, t.j. vysoké maximálne 9 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po hrebeň šikmej alebo 7 m po horný okraj plochej strechy*
- *Vnútroareálové plochy musia byť upravené ako spevnené alebo zelené plochy. Parkovanie riešené v areáli.*

RL8 PLOCHY DOPRAVY

***a) hlavné funkcie**: plochy a areály pre dopravu, dopravnú infraštruktúru a dopravné zariadenia, služby pre motoristov*

***b) doplnková funkcia:** maloobchodný predaj, energetické zariadenia, verejná zeleň*

***c) neprípustné funkcie:** bývanie, rekreácia, výchovné, športové a zdravotnícke prevádzky.*

***d) ďalšie podmienky**: Zástavba halová. V rámci vstupných areálov administratívne budovy, parkovacie plochy pre zamestnancov a parkové úpravy. Vnútroareálové komunikácie a parkoviská musia byť spevnené,*

nezastavané plochy využité na vnútroareálovú zeleň. Zastavanosť pozemku budovami do 30 %, podiel zelene minimálne 20 %.

RL9 CINTORÍN

***a) hlavné funkcie**: pohrebisko*

***b) doplnkové funkcie**: pohrebné služby, park*

***c) neprípustné funkcie:** všetky druhy objektov okrem budov pre prevádzku cintorína a súvisiacich služieb,*

d) ostatné podmienky:

- *Jednopodlažné stavby so šikmou strechou, architektonicky náročne riešené, so sadovými úpravami celého areálu, dláždené vonkajšie spevnené plochy.*
- *Zastavanosť pozemku budovami max.5%, podiel plôch zelene minimálne 20%.*
- *Parkovanie návštevníkov riešené v areáli alebo na verejnom parkovisku dostatočnej kapacity a v primeranej dostupnosti.*

RL10 PLOCHY ZÁHRAD

***a) hlavné funkcie:** rekreačná, poľnohospodárska malovýroba pre samozásobovanie*

***b) doplnkové funkcie**: skladovanie poľnohospodárskych plodín, drobnochov úžitkových zvierat*

***c) neprípustné funkcie:** bývanie, občianska vybavenosť, výroba, energetické zariadenia, dopravné areály, odpadové hospodárstvo*

d) ostatné podmienky:

- *zástavba drobnými stavbami s doplnkovou funkciou ku budovám na susediacich pozemkoch - drobné úžitkové, skladovacie a rekreačné stavby a zariadenia,*
- *zastavanosť pozemkov budovami najviac 10 %, minimálny podiel zelene 60 %.*

RL11 PLOCHY VEREJNEJ ZELENE

***a) hlavné funkcie:** parky, parkovo upravené plochy*

***b) doplnkové funkcie**: rekreácia, detské ihriská, maloplošné športoviská, stravovanie (občerstvenie)*

***c) neprípustné funkcie:** bývanie, výroba, skladovanie, energetické zariadenia, dopravné areály, odpadové hospodárstvo.*

***d) ostatné podmienky**:*

- *plochy bez zástavby trvalými objektmi okrem drobných stavieb, súvisiacich s rekreačným alebo športovým využitím plochy,*
- *zastavanosť pozemkov budovami najviac 10 %.*

RL12 PLOCHY KRAJINNEJ, SPRIEVODNEJ A IZOLAČNEJ ZELENE

***a) hlavné funkcie**: nelesná prírodná, ochranná alebo hospodárska zeleň – porasty stromov a krov*

***b) doplnkové funkcie**: rekreácia a šport, vodozádržná, ekologická*

***c) neprípustné funkcie:** bývanie, výroba, skladovanie, energetické zariadenia, doprava, odpadové hospodárstvo.*

***d) ostatné podmienky:** Plochy bez zástavby trvalými objektmi okrem drobných stavieb súvisiacich s hospodárskym, rekreačným alebo športovým využitím plochy.*

RL13 LÚKY, PASIENKY - TTP

***a) hlavné funkcie:** poľnohospodárska pestovateľská a chovateľská činnosť veľkovýrobného alebo malovýrobného charakteru*

***b) doplnkové funkcie:** dočasné skladovanie poľnohospodárskych produktov a ustajnenie hospodárskych zvierat, chov včiel, rekreačná*

***c) neprípustné funkcie:** trvalé bývanie, skládkovanie odpadov.*

d) ostatné podmienky:

- *prechodné umiestnenie s poľnohospodárskou výrobou súvisiacich dočasných objektov (stohy a iné formy sezónneho skladovania, strážne búdky, oplôtky, ohrady, košiare a pod.).*
- *drobná vybavenosť a architektúra pre turistiku a rekreáciu (lavičky, informačné tabule, orientačné prvky), vyhliadkové veže*

RL14 LES
a) hlavné funkcie: *hospodárska*
b) doplnkové funkcie*: rekreácia a šport*
c) neprípustné funkcie: *všetky ostatné funkcie*
d) ostatné podmienky:
- *plochy bez zástavby trvalými budovami okrem drobných stavieb, súvisiacich s hospodárskym využitím plochy*
- *drobná vybavenosť a architektúra pre turistiku a rekreáciu (lavičky, informačné tabule, orientačné prvky a pod,), vyhliadkové veže.*

RL15 ORNÁ PÔDA
a) hlavné funkcie: *poľnohospodárska rastlinná výroba*
b) doplnkové funkcie*: dočasné skladovanie poľnohospodárskych produktov*
c) neprípustné funkcie: *výstavba budov okrem dočasných objektov slúžiacich poľnohospodárskej výrobe, fotovoltické zariadenia a elektrárne, skládkovanie odpadov.*
d) ostatné podmienky*: Plochy bez zástavby trvalými objektmi, prípustné je prechodné umiestnenie s poľnohospodárskou výrobou súvisiacich dočasných objektov (stohy a iné formy sezónneho skladovania, strážne búdky a pod.).*

RL16 VODNÉ TOKY
a) hlavné funkcie*: vodné toky a nádrže, nezastavané plochy s vodohospodárskou funkciou*
b) doplnkové funkcie*: športovo - rekreačná, hospodárska (rybárstvo, chov vodnej hydiny a živočíchov), vodozádržná, protipovodňová*
c) neprípustné funkcie: *priemyselná výroba, skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.*
d) ostatné podmienk*y:*
- *úprava tokov vegetačnou formou, vodopriepustnými materiálmi, zachovanie alebo obnova sprievodnej zelene,*
- *v zastavanom území môže byť pobrežná zeleň parkovo upravená, mimo zastavané územie prirodzená krajinná zeleň,*
- *plochy pobrežných pozemkov vodných tokov v šírke 5 m od brehovej čiary prístupné správcovi toku.*

3. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA

3.1. Zásady priestorového usporiadania občianskej vybavenosti:
- v obci rozvíjať občiansku vybavenosť prednostne v centre obce v okolí obecného úradu a areálu materskej školy a pozdĺž hlavnej ulice - prieťahu cesty III. triedy
- na vytvorenie nových zariadení občianskej vybavenosti je možné prestavať existujúce objekty alebo ich časti (najmä na prízemí), alebo nové priestory ku nim pristavať

3.2. Pre zariadenia občianskej vybavenosti využívať a intenzifikovať využitie terajších zariadení a areálov:
- pre školstvo a rozvíjať súčasný areál materskej školy
- pre kultúrno-spoločenské účely využívať priestory v budove obecného úradu a miestny amfiteáter
- pre šport chrániť a rozvíjať areál futbalového ihriska a maloplošné ihriská v obytných častiach obce.

3.3. Rozvoj maloobchodných zariadení a menších prevádzok služieb je možný aj vytváraním živnostenských prevádzok v rámci rodinných domov alebo ich pozemkov v zónach bývania.

4. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

4.1. Automobilové komunikácie

4.1.1. Nadradenú cestnú sieť na území obce tvorí cesta III. triedy č.3182, ktorá má v zastavanom území obce funkciu zbernej cesty.

4.1.2. Nadradenú cestnú sieť v zastavanom území obce dopĺňajú miestne obslužné cesty funkčnej triedy MO a miestne obslužné ukľudnené cesty funkčnej triedy MOU. Málo dopravne zaťažené komunikácie v stiesnených podmienkach môžu byť funkčnej triedy MN1 - obytná zóna.

4.1.3. Zberné a miestne obslužné cesty musia mať chodníky, odporúčané sú aj zelené pásy. Komunikácie funkčnej triedy MN1 sa budujú bez samostatných chodníkov. Miestne cesty musia mať verejné osvetlenie.

4.1.4. Uličný priestor zberných ciest kategórie MZ 8/50 musí mať šírku minimálne 10 m, kategórie MO 7,5 minimálne 9,0 m a kategórie MO a MOU 6,5 minimálne 8,0 m. Uličný priestor komunikácií kategórie MN1- obytná zóna musí mať šírku minimálne 4 m pri jednosmernej a 6 m pri obojsmernej premávke.

4.1.5. Nevytvárať nové dopravné pripojenia/vjazdy z cesty III. triedy mimo zastavané územie obce určené v územnom pláne, dopravnú obsluhu priľahlého územia zabezpečovať z ciest nižšieho dopravného významu.

4.1.6 Dopravný prístup ku pozemkom mimo zastavané územie obce zabezpečovať účelovými cestami. Účelové cesty ku budovám a stavbám majú byť spevnené.

4.2. Hromadnú cestnú osobnú dopravu zabezpečujú prímestské autobusové linky regionálnej dopravy. Trasy liniek viesť po ceste III. triedy. Pre všetky autobusové zastávky vybudovať zastávkové niky s prístreškami a spevnené nástupištia.

4.3. Cyklistická doprava

4.3.1. Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky automobilové cesty v súlade s pravidlami cestnej premávky.

4.3.2. Ako hlavnú cyklistickú komunikáciu vybudovať cestičku pre cyklistov v súbehu s cestou III. triedy. Naväzujúce cyklotrasy viesť po miestnych cestách alebo účelových cestách v extraviláne obce.

4.3.3. Cyklistické trasy je potrebné vybaviť orientačným a informačným systémom a odpočívadlami.

4.3.4. Pre bezpečnosť cyklistickej dopravy je vhodné na automobilových komunikáciách, po ktorých sú vedené cyklotrasy, obmedziť maximálnu rýchlosť na 30 km/hod, prípadne vytvárať cyklistické ulice.

4.4. Pešie komunikácie a plochy

4.4.1. Pešie chodníky pozdĺž miestnych ciest majú byť minimálne jednostranné. V uliciach kategórie MN1 – obytná zóna sa samostatné chodníky nebudujú.

4.4.2. Rekreačné pešie trasy viesť plochami verejnej zelene, rekreačnými zónami a nezastavaným prírodným územím v katastri obce. Majú byť vedené v samostatných trasách, môžu však využívať účelové cesty. Majú byť vybavené drobnou architektúrou (lavičky, prístrešky a pod.) a orientačným a informačným systémom.

4.4.3. Udržiavať a skvalitňovať sústavu značených turistických trás a ich vybavenia orientačným systémom a drobnou architektúrou.

4.5. Statická doprava

4.5.1. Statická doprava zahŕňa odstavné plochy, parkoviská a garáže pre motorové vozidlá. Zariadenia statickej dopravy sa umiestňujú v obytnej, výrobnej aj rekreačnej zóne. Odstavné plochy a garáže musia mať kapacitu zodpovedajúcu minimálne požiadavkám STN 73 6110.

4.5.2. Parkovacie státia pre obytnú zástavbu je potrebné riešiť na pozemkoch jednotlivých budov na bývanie.

4.5.3. Parkovacie miesta pre osobné automobily musia byť súčasťou areálov občianskej vybavenosti aj výrobných areálov.

4.5.4. Parkoviská pre nákladné automobily a autobusy sa môžu umiestňovať len vo výrobnej a skladovacej zóne.

4.5.5. Parkoviská s kapacitou nad 20 parkovacích miest vybaviť nabíjacími stanicami pre elektromobily.

4.5.5 Pri všetkých objektoch občianskej vybavenosti, športu a rekreácie je potrebné vybudovať parkoviská pre cyklistov s kapacitou minimálne 20% potreby parkovania pre motorové vozidlá stanovenej podľa STN 73 6110.

4.6. Letecká doprava

V zmysle leteckého zákona sa súhlas Dopravného úradu na území obce vyžaduje pri:

1.stavbách letísk, osobitných letísk, heliportov, stavbách pre letecké pozemné zariadenia a letiskových stavbách,

2.stavbách, zariadeniach nestavebnej povahy alebo vykonávaní činnosti alebo využívaní územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, ak:

- *sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom;*
- *sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami;*
- *môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov alebo leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia veľmi vysokého napätia 110 kV a viac, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice,*
- *-môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy.*

4.7. Zásobovanie vodou

4.7.1. Obyvateľov obce zásobovať pitnou vodou z existujúceho verejného vodovodu s využitím vlastných vodných zdrojov.

4.7.2. Vodovodnú sieť v obci budovať a rozširovať potrubím minimálneho priemeru DN 100. Trasy navrhovaných vodovodných potrubí viesť v uličných koridoroch, zelených pásoch, chodníkoch a verjne prístupných plochách.

4.7.3. Akumuláciu vody pre obec zabezpečiť v samostatnom vodojeme pre obec s objemom minimálne 100 m^3.

4.7.4. Na zníženie podielu pitnej vody na celkovej potrebe vody využívať úžitkovú vodu z individuálnych zdrojov (studní) alebo zachytenú dažďovú vodu z retenčných nádrží.

4.7.5. Objekty v odľahlých samostatných lokalitách v katatstri obce zásobovať vodou zo samostatných vodných zdrojov (studní, zachytených prameňov).

4.8. Odkanalizovanie

4.8.1. Splaškové vody z obce odvádzať verejnou splaškovou kanalizáciou do čistiarne odpadových vôd Ľutina.

4.8.2. Verejnú kanalizáciu budovať stokami priemeru min. DN 300, vedených v zelených pásoch alebo pod chodníkmi a pešími plochami.

4.8.3. Do doby vybudovania verejnej splaškovej kanalizácie zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd výstavbou domových čistiarní odpadových vôd, prípadne akumuláciou produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách, a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.

4.8.4. Splaškové vody v odľahlých lokalitách zneškodňovať v lokálnych domových čističkách alebo zachytávať v nepriepustných žumpách a vyvážať na likvidáciu do ČOV.

4.9. Povrchové vody

4.9.1. Ochranu zastavaného územia obce pred povodňami zabezpečiť dostatočnou úpravou vodných tokov na prietok Q_{100} - ročnej vody.

4.9.2 Pre ochranu zastavaného územia obce pred prívalovými vodami z drobných vodných tokov v ich povodí nad zastavaným územím obce budovať prehrádzky a spomaľujúce vodné prahy (hradenie bystrín).

4.9.3. Na ochranu obce pred prívalovými vodami realizovať mimo zastavané územie obce vegetačné úpravy tokov so stabilizovanými brehmi a obnovou sprievodnej zelene.

4.9.4. Na zníženie povodňových javov, zlepšenie využitia prírodných vôd, mikroklimatických pomerov v obci a úsporu pitnej vody je pri každej novej výstavbe alebo významnej rekonštrukcii investor stavby povinný

zrealizovať vodozádržné opatrenia, ak sa jedná o nepriepustnú plochu väčšiu ako 50 m^2 s dobou životnosti dlhšou ako 5 rokov. Pri ostatných stavbách sa tieto opatrenia odporúčajú.
4.9.5. Vodozádržnými opatreniami sú opatrenia na minimalizáciu alebo úplné vylúčenie odvádzania dažďových vôd do verejnej splaškovej kanalizácie a ich priameho odvádzania do vodných tokov. Sú to opatrenia na vytvorenie záchytných priekop, zasakovanie dažďových vôd do terénu, spomalenie ich odtoku z územia alebo ich zachytenie do pozemných alebo podzemných nádrží na ďalšie využitie formou úžitkových vôd.
4.9.6. V rámci odvádzania dažďových vôd je každý stavebník, vlastník alebo správca nehnuteľnosti povinný realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a v zmysle § 9 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z.
4.9.7. Na vodných tokoch sa nesmú stavať stavby alebo realizovať opatrenia brániace migrácii vodných živočíchov.
4.9.8. Novú zástavbu v lokalitách v nadväznosti na vodné toky, pre ktoré nie je určené inundačné územie a nie je vyhotovená mapa povodňového ohrozenia, situovať mimo zistený rozsah záplavového územia Q100, ktorý bude vypracovaný ako podklad pre umiestnenie stavieb v lokalite; v prípade, že stavba bude umiestnená do zisteného rozsahu záplavového územia opatrenia na ochranu stavby si musí stavebník realizovať individuálne protipovodňové opatrenia na vlastné náklady.

4.10. Zásobovanie elektrickou energiou

4.10.1. Na zásobovanie obce el. energiou využívať existujúce 22 kV vzdušné el. vedenie napojené z ES 110/22 kV Lipany. Z tohto vedenia budovať prípojné vedenia pre napojenie transformačných staníc 22/0,4 kV na území obce.
4.10.2. Zabezpečenie novo navrhovaných odberov v zastavanom území obce zabezpečiť z existujúcich trafostaníc, ktoré budú podľa potreby rekonštruované na požadovaný výkon, a v novo navrhovaných lokalitách výstavbou nových distribučných trafostaníc. Trafostanice v zastavanom území prepájať zemnými káblami smyčkovaním s cieľom budovania mrežovej sústavy VN rozvodov. Pri rekonštrukciách VN a NN rozvodov je potrebné realizovať ich formou káblov uložených v zemi.

4.11. Telekomunikačné rozvody

4.11.1. Na pripojenie obce na pevnú telekomunikačnú sieť využívať optický kábel napojený z ústredne Sabinov a miestnu automatickú telefónnu ústredňu.
4.11.2.Telekomunikačné vedenia verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS) v obci budovať formou siete ftth z optických káblov uložených v zemi.
4.11.3. Pre zabezpečenie služieb ISDN je potrebné počítať s počtom minimálne 1,5 pripojení na byt alebo prevádzku.

4.12. Zásobovanie plynom

4.12.1. Zásobovanie obce zemným plynom zabezpečovať z regulačnej stanice Červená Voda.
4.12.2. Rozvodnú plynovodnú sieť rozširovať vo zónach navrhovanej výstavby podľa požiadaviek investorov ako stredotlakovú plynovodnú sieť s prevádzkovým tlakom do 0,3 MPa.

4.13. Zásobovanie teplom

4.13.1. V obci zabezpečovať zásobovanie teplom decentralizovaným spôsobom individuálne pre každý objekt.

4.13.2. Pri vykurovaní budov uprednostňovať obnoviteľné zdroje energie - tepelné čerpadlá, fotovoltické panely, geotermálnu energiu a pod.

5. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE

5.1. Na území obce zabezpečiť ochranu archeologických nálezísk a nálezov v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona. V Evidencii archeologických lokalít sú v k. ú. Jakovany evidované územia s predpokladanými archeologickými nálezmi :

1. *historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (najstaršia zmienka o obci z roku 1314, v 30-tych rokoch 14. storočia doložená aj farnosť)*
2. *Pod hájom (JZ od obce) – sporadické nálezy z praveku.*

5.2. Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zásahu do terénu. Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečí podmienky ochrany archeologických nálezísk a nálezov vo väzbe na pripravovanú činnosť v konaní o stavebnom zámere.

5.3. Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktorá nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.

5.4. Základnými prvkami územného systému ekologickej stability v katastri obce sú biocentrá a biokoridory, ktoré sú vyznačené vo výkresovej časti ÚPN obce:

<u>Biokoridory a biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Sabinov:</u>
Nadregionálny biokoridor NRBk1 Čergov – Kokošovská dubina
Regionálny biokoridor RBk2 Holý hrb - Hoľa

<u>Biokoridory miestneho významu (MBk) navrhnuté v rámci ÚPN obce:</u>
Miestny biokoridor Jakoviansky potok a jeho pravostranný prítok.

5.5. Pri umiestňovaní dočasných objektov na funkčnej ploche poľnohospodárskej pôdy (TTP - lúky a pasienky) situovať tieto objekty prednostne mimo plôch s prírodnými biotopmi európskeho alebo národného významu.

5.6. Pri výstavbe a pri zemných prácach dbať na realizáciu opatrení na zamedzenie šírenia inváznych a nepôvodných druhov rastlín, osobitne dôsledne na plochách prvkov ÚSES; pôdu na svahoch so sklonom nad 7º v nezastavanej časti stavebných pozemkov chrániť pred vodnou eróziou vhodným vegetačným krytom.

5.7. Pred začatím zemných prác súvisiacich s výstavbou na lúčnych porastoch v CHVÚ Čergov zabezpečiť vykonanie monitoringu hniezdenia avifauny viazanej na otvorené lúčne spoločenstvá. Rozsiahlejšiu výstavbu a s tým spojené zemné a terénne práce v CHVÚ Čergov pri zistení hniezdenia avifauny realizovať mimo hniezdneho obdobia.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

<u>6.1. Ovzdušie</u>
Na území obce Jakovany nesmú byť umiestnené prevádzky, ktoré by prekračovali prípustné limity znečisťovania ovzdušia a hlučnosťou ohrozovali okolie nad prípustnú mieru.

Na vykurovanie, varenie a ohrev teplej vody sa majú prednostne využívať ekologické obnoviteľné zdroje tepla (tepelné čerpadlá, fotovoltika, geotermálna energia).

6.2. Voda

Obyvateľov a návštevníkov obce zásobovať pitnou vodou z verejného vodovodu, napojeného na miestne vodárenské zdroje.

Na zabezpečenie čistoty povrchových a podzemných vôd vybudovať kanalizačnú sústavu zabezpečujúcu odvádzanie splaškových vôd na vyčistenie v čistiarni odpadových vôd Ľutina. Splaškové vody z budov, ktoré z technických alebo ekonomických dôvodov nebude možné pripojiť na verejnú kanalizáciu, musia byť čistené v domových čistiarňach alebo zhromažďované vo vodotesných nádržiach so zabezpečením ich vývozu na likvidáciu v čistiarni odpadových vôd.

Na zabezpečenie ochrany obce pred povodňami je potrebné realizovať opatrenia na úpravu vodného režimu v krajine. Tu je potrebné zachytiť časť odtoku záchytnými rigolmi a prehrádzkami v eróznych ryhách. Na malých vodných tokoch je potrebné budovať prehrádzky a poldre.

6.3. Pôda

Na ochranu pôdy proti povrchovej vodnej erózii je potrebné v krajine vytvárať na svahoch zatrávnené medze, biopásy a zasakovacie pásy, proti veternej erózii vysádzať vetrolamy pozdĺž verejných a účelových ciest v poľnohospodárskej krajine.

6.4. Zeleň

Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú plochy lesa a sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a eróznych rýh. V hospodárskych lesoch uprednostniť prebierkový spôsob ťažby a prirodzenú obnovu lesa. Sprievodnú zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdoochrannú a ekologickú funkciu.

Všetky plochy verejnej zelene upraviť a udržiavať ako malé parkovo upravené plochy. Pri výsadbe verejnej uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Do zastavaného územia obce stanoveného v územnom pláne sú zahrnuté všetky súčasne zastavané a na zastavanie určené plochy v katastri obce. Takto vymedzené zastavané územie obce je vyznačené v grafickej časti územného plánu, vo výkrese č.2 „Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami“. Hranica je vedená po majetkoprávnych hraniciach podľa podkladu pozemkovej katastrálnej mapy. Vymedzené zastavané územie obce stanovené v súlade s § 11 ods. 5 písm. e) zákona č.50/1976 Zb. a § 22 ods.6 zákona č.200/2022 Z.z. má rozlohu 89,29 ha.

8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

8.1. V katastrálnom území obce Jakovany rešpektovať ochranné pásma a chránené územia vyplývajúce z príslušných noriem, všeobecne záväzných predpisov alebo príslušných rozhodnutí. Sú to:

- *ochranné pásmo cesty III. triedy v šírke 20 m od osi cesty mimo zastavané územie obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce*
- *ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov*
- *pásmo hygienickej ochrany od plôch priemyselnej výroby a skladov v šírke 50 m od hranice ich pozemkov*
- *ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie mimo súvisle zastavané územia alebo územia určeného na zastavanie vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:*

a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane

- *ochranné pásmo 22 kV VN el. vedenia v šírke 10 m od krajného vodiča*

- *ochranné pásmo diaľkových káblov v šírke 2 m*
- *ochranné pásma plynovodov:*
  a) 4 m pre plynovody všetkých tlakových úrovní s menovitou svetlosťou do 200 mm
  b) 1 m pre plynovody , ktorými sa rozvádza plyn na zastavanom území obce.

Na zabezpečenie ochrany a údržby miestnych drobných vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov zachovať nezastavané pobrežné pozemky v šírke 5 m od brehovej čiary na obe strany.

8.2. V katastri obce sa nachádzajú vyhlásené chránené územia prírody:
- Chránené vtáčie územie SKCHVÚ051Čergov s 1.stupňom ochrany podľa zákona o OPK.

8.3. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF), nie je na území obce zapísaná žiadna národná kultúrna pamiatka:
Krajský pamiatkový úrad Prešov určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi, ktoré sú evidované v Evidencii archeologických lokalít v k. ú. Jakovany:

1. *Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (najstaršia zmienka o obci k roku 1314, v 30-tych rokoch 14. storočia doložená aj farnosť).*
2. *Pod hájom (JZ od obce) – sporadické nálezy z praveku.*

8.4. Na území obce sa nachádzajú oblasti stredného radónového rizika v rozsahu tak, ako sú vyznačené v grafickej časti územného plánu. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Stavby v takých územiach nesmú mať nevetrané suterénne priestory, odporúča sa plynotesná izolácia spodnej stavby. Stavebnotechnické opatrenia pre výstavbu nových stavebných budov určiť podľa radónového indexu pozemku na základe objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu.

8.5. Do západnej časti k. ú. Jakovany zasahuje chránené ložiskové územie (CHLÚ) Lipany, ktorým sa zabezpečuje ochrana výhradného ložiska ropy a horľavého zemného plynu, ktoré eviduje ŠGÚDŠ Bratislava.

8.6. Povodie potoka Ginec na juhozápadnom okraji katastra je súčasťou územia pásma hygienickej ochrany 3. stupňa vodárenských zdrojov záchytného územia Sabinov II.

9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

9.1. Plochami na verejnoprospešné stavby sú pozemky dotknuté výstavbou verejnoprospešných stavieb, ktoré sú uvedené v bode 11. tejto záväznej časti územného plánu.

9.2. Na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov (pozemkové úpravy) sú určené plochy navrhovanej výstavby.

9.3. Na asanáciu nie sú vymedzené žiadne plochy.

9.4. Na území obce sa určujú plochy na chránené časti krajiny:
- Chránené vtáčie územie CHVÚ052 Čergov s 1.stupňom ochrany podľa zákona o OPaK.

10. POTREBA OBSTARANIA ÚZEMNÝCH PLÁNOV ZÓNY

Potreba obstarania územných plánov zóny sa nestanovuje.

11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Verejnoprospešné stavby sú stavby verejného záujmu, slúžiace širokej verejnosti a nevyhnutné pre zabezpečenie potrebných životných podmienok obyvateľov.
Vzhľadom na ich vymedzenie verejnoprospešnými stavbami sú najmä stavby nekomerčných objektov občianskej vybavenosti, verejnej dopravnej infraštruktúry a inžinierskych sietí a zriaďovanie verejnej a izolačnej zelene. Na základe riešenia rozvoja obce územným plánom sú v obci Jakovany vymedzené tieto verejnoprospešné stavby:

Označenie	***Verejnoprospešné stavby občianskej vybavenosti***
A-1	*Materská škola*
A-2	*Obecný úrad - polyfunkčná budova*
A-3	*Obecné hospodárske objekty*
A-4	*Hasičská zbrojnica*
A-5	*Športové ihriská a areály*
A-6	*Detské ihriská*
A-7	*Amfiteáter*
A-8	*Park*
A-9	*Verejné priestranstvá*
A-10	*Cintorín*
A-11	*Dom smútku*
A-12	*Rozhľadňa*
A-13	*Obecné nájomné byty*
	Verejnoprospešné dopravné stavby
B-1	*Cesta III. triedy*
B-2	*Miestne cesty a chodníky*
B-3	*Chodníky pri ceste III. triedy*
B-4	*Autobusové zastávky*
B-5	*Verejné parkoviská*
B-6	*Samostatné pešie chodníky*
B-7	*Spevnené účelové cesty*
B-8	*Cyklistické cestičky*
B-9	*Cyklistické trasy*
B-10	*Turistické trasy*
	Verejnoprospešné stavby technickej vybavenosti
C-1	*VN el. vedenia a trafostanice*
C-2	*Prívodné vodovody, vodojem a kanalizačné stoky*
C-3	*Distribučné inž. siete a zariadenia (verejný vodovod, splašk. a dažď. kanalizácia, el. rozvody, plynofikácia, elektr. a komunikačné siete) v uličných koridoroch*
C-4	*VTL plynovody a zariadenia*
C-5	*Protipovodňové prehrádzky*
C-6	*Zberný dvor*
C-7	*Kompostovisko*
	Verejnoprospešné opatrenia
D-1	*Verejná a krajinná zeleň*

12. SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ

Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb, ktorá znázorňuje umiestnenie vymedzených verejnoprospešných stavieb a funkčných plôch na území obce, je výkresom č. 7 územného plánu obce a grafickou prílohou č.2 záväznej časti tohto územného plánu.